

Skabelon for semesterbeskrivelse for uddannelser ved Aalborg Universitet

Semesterbeskrivelse – Modul 3A (specialiseringer)**Oplysninger om semesteret***Skole:* Skolen for Sociologi og Socialt Arbejde*Studienævn:* Studienævnet for Socialt Arbejde*Studieordning:* Studieordning for Kandidatuddannelsen i Socialt Arbejde ved Aalborg Universitet, 2015**Semesterets temaramme**

Modul 3a indeholder faget Socialt arbejde i tid og rum, som er på i alt 10 ECTS og tværfaglige elementer som er på 5 ECTS. Fagene er integrerede og eksamineres samlet (15 ECTS). Socialt arbejde i tid og rum er organiseret som specialiseringsforløb, de studerende skal vælge imellem; Socialt arbejdes indsatser i forhold til udsatte børn og unge, socialt arbejde i forhold til beskæftigelse/arbejdsmarkedsområdet, og socialt arbejde og i forhold til rehabilitering.

De tre specialiseringer har fælles læringsmål:

Viden	<ul style="list-style-type: none">• har viden om den historiske og rumlige udvikling af specifikke opfattelser af sociale problemer, af socialt udsatte borgere, socialpolitiske programmer og iværksættelsen af specifikke typer af socialt arbejde• har viden om retlige begreber og reguleringsformer inden for det sociale arbejde
Færdigheder	<ul style="list-style-type: none">• kan analysere og have overblik over dansk og nordisk socialt arbejde i en historisk og international kontekst, herunder specifikke opfattelser af sociale problemer, socialpolitiske programmer og iværksættelsen af specifikke typer af socialt arbejde• kan analysere retlige, administrative og økonomiske krav og socialfaglige indsigters betydning for organiseringen på det sociale felt
Kompetencer	<ul style="list-style-type: none">• kan anvende sin forståelse for rettens samspil med andre reguleringsmekanismer til at analysere konsekvenser for sociale klienter og socialt arbejdes former• kan inddrage og anvende det sociale arbejdes særlige kontekst i analyse, planlægning, ledelse og/eller udførelse af socialt arbejde• kan anvende og omsætte viden om umiddelbart modsætningsfyldte tendenser til involvering af borger/klient og regulering af det sociale arbejdes processer, effekter og metoder

Semesterets organisering og forløb

Specialiseringen indgår i uddannelsens modul 3, som indeholder både specialisering, valgfag og praktik. Modul 3 omfatter i alt 30 ECTS, hvor specialisering på 15 ECTS er obligatorisk.

Valgfag kan vælges på 5, 10 eller 15 ECTS. Der er mulighed for enten at vælge fuld praktik (15 ECTS), fuldt valgfag (15 ECTS) eller at dele valgfag og praktik (5 + 10 ECTS eller 10 + 5 ECTS).

Undervisningen på modul 3a består af fælles undervisningsgange på tværs af specialiseringerne og undervisningsgange på de enkelte specialiseringer. Undervisningsformen består hovedsageligt af forelæsning og diskussioner med inddragelse af forskningsresultater, cases og studenteraktiviteter.

Vær opmærksom på at datoer og lokaler for de enkelte kursusgange skal findes på moodle, og at der kan forekomme aflysninger, datoændringer eller ombytninger af undervisningsgange men at sådan vil blive udmeldt på moodle.

Eksamen

Mundtlig intern eksamen med individuel bedømmelse på baggrund af skriftlig formidlingstekst med intern censur.

Eksaminationen varer 20 minutter inklusiv votering. I eksaminationen vil den studerende have mulighed for en kort fremlæggelse på baggrund af sin formidlingstekst, og herefter eksamineres i pensum med udgangspunkt i den tematik, som er valgt i formidlingsteksten.

Det er en forudsætning for at gå til eksamen, at den studerende har deltaget aktivt i kurset og fortaget en mundtlig præsentation. Denne præsentation vil alt efter specialisering enten foregå som en kort præsentation af en central problemstilling fra kurset på video eller som en mundtlig præsentation af sit forslag til formidlingstekst.

Der gives karakter efter 7-skalaen på grundlag af en samlet vurdering af det skriftlige arbejde og den mundtlige præstation.

Reeksamen

I tilfælde af sygdom og ikke bestået eksamen arrangeres der reeksamination. Såfremt du ønsker at blive reeksamineret, skal du huske at tilmelde dig reeksaminationen på studieseekretariatet. Tilmeldingen skal ske senest 14 dage efter ordinær eksamination.

Såfremt den samlede præstation vurderes til karakteren EB (ej bedømt), 00 eller -3, og såfremt den studerende ønsker at gå til reeksamen, skriver studienævnsformanden til eksaminator og beder om en udtalelse fra eksaminator og censor vedr. de svagheder opgaven og eksaminationen har udvist og som har ført til ovenstående karakter. I skrivelsen anmoder studienævnsformanden om en vurdering af, om opgaven anbefales at skulle skrives helt eller delvist om. Udtalelsen fremsendes efterfølgende til den studerende, som hjælp til reformulering af projektet.

Ved Kandidatuddannelsen i Socialt Arbejde afholdes 1. reeksamen i samme eksamenstermin, som eksamen afholdes eller umiddelbart herefter. 2. reeksamen afholdes i forbindelse med næste ordinære eksamen på modul 3A.

Man har ikke pligt til at gå til reeksamen, men kan vente til næste ordinære eksamen for det modul, man ikke har bestået. For at have ret til reeksamen skal man have deltaget i den ordinære eksamen. Hvis man udebliver fra ordinær eksamen, kan man først gå op til næste ordinære eksamen, ligesom det "koster" et eksamensforsøg. Undtaget herfra er naturligvis lægedokumenteret sygdom.

Formidlingstekst

Formidlingsteksten skal formidle en central problematik fra pensum og basere sig på pensum litteraturen. Teksten må max have et omfang på 12.000 anslag inklusiv mellemrum (5 sider), den skrives med skriftstørrelse 12 og linjeafstand 1½."

Formidlingstekstens form og problemstilling vælges af den studerende. Der kan være tale om en kronik, et debatoplæg, en tale skrevet for en politiker, et notat eller lignende. Indholdet skal være indenfor det pågældende specialiserings område, og vidensgrundlaget skal med et samfundsvidenskabeligt perspektiv være baseret på pensum (samt eventuel supplerende litteratur). Målgruppen for formidlingen skal fremgå af opgavens indledning.

Information om Digital Eksamen

Kandidatuddannelsen i Socialt Arbejde anvender AAU's digitale eksamenssystem – Digital Eksamen.

Dette betyder, at alle skriftlige eksamensopgaver og projekter tilgås og afleveres i Digital Eksamen.

Digital Eksamen digitaliserer hele eksamensprocessen. I Digital Eksamen kan du se informationer om prøven, afleveringsfrist og aflevere din eksamensbesvarelse – aflevere du som en del af en gruppe, vil dette også være muligt. Du kan inden tidsfristen redigere og slette din besvarelse. Du har efter eksamen adgang til at hente din opgavebesvarelse.

Bilag til opgavebesvarelsen skal oprettes som separat fil.

Du kan i systemet se, hvornår din bedømmelse er klar, men det er stadig STADS-selvbetjening, du skal logge på for at se denne.

Du logger ind i systemet, finder vejledninger og yderligere informationer vedr. Digital Eksamen via <http://www.de.aau.dk/>.

I tilfælde af spørgsmål om Digital Eksamen kan du kontakte din studiesekretær eller Digital Eksamen på support@its.aau.dk.

Semesterdeklaration 9. semester ved specialisering

	<u>antal</u>	<u>varighed</u>	<u>Samlet timetal</u>	<u>Undervisning/Eget arbejde</u>
Undervisning på Specialiseringsmodul	9	4	36	U
Forberedelse til forelæsninger specialisering	9	7	63	E
skriftlig formidlingstekst specialiseringsmodul	1	111	111	E
Forberedelse mundtlig eksamen	1	74	74	E
mundtlig eksamen	1	0,5	0,5	U
i alt			284,5	

Semesterkoordinator og sekretariatsdækning

Koordinator Modul 3A, Rehabiliterende indsatser i tid og rum: Kjeld Høgsbro

Koordinator Modul 3A, Socialt arbejde på beskæftigelses-/arbejdsmarkedsområdet: Dorte Caswell

Koordinator Modul 3A, Udviklingen i tid og rum i synet på og social arbejdes indsatser i forhold til børn og unge: Inge Bryderup

Sekretær Modul 3A: Mona Knudsen, monak@socsci.aau.dk, 9940 8151

Modulbeskrivelse (en beskrivelse for hvert modul)

Modultitel, ECTS-angivelse (og evt. STADS-kode)

Tværfaglige elementer

5 ECTS

Placering

9. semester

Modulansvarlig

Type og sprog

Kursusmodul

Dansk

Mål

Indledning til modulet: Målet for undervisningen er at give den studerende mulighed for at analysere dansk og nordisk socialt arbejde i en historisk og international kontekst og på den baggrund skabe grundlag for, at den studerende udvikler kritisk og videnskabelig refleksion over specifikke opfattelser af sociale problemer, socialpolitiske programmer og iværksættelsen af specifikke typer af socialt arbejde i udvalgte områder af socialt arbejde.

Målet med den fælles indledning til specialiseringerne er at introducere udvalgte tværgående begrebsrammer

og forståelser af socialt arbejde som udgangspunkt for analyse og diskussion af specifikke typer af praksis i socialt arbejde med henblik på at anskue disse, dels under synsvinklen social forandring (tid), dels under synsvinklen rumlig variation og rumlig organisering (rum).

Retlig regulering: Målet for de fællesundervisningsgange i retlig regulering er at give den studerende en grundlæggende indsigt i de grundlæggende principper i retsbegrebet og den retlige regulering af et samfund. Den studerende gøres bekendt med de retlige institutioner, retssystemers opbygning samt nationale og internationale retsnormer. Herudover er et centralt mål for undervisningen at give den studerende et kendskab til principper og regler i forhold til retssikkerhed og kvalitet i forvaltning og administration, herunder retssikkerhed, etik, forholdet mellem retlige normer og andre normer, samt rammerne for metodefrihed.

Formidling: Målet for undervisningen i fælleslektionen om formidling er at lære den studerende forskellige metoder til at formidle videnskabelige analyser, diskussioner og resultater til en bredere offentlighed. Formålet er at den studerende skal formå at kunne omsætte egne og andres indsigter til formidlingstekster. Herudover er formålet at forberede den studerende til at kunne udfærdige en formidlingstekst ved eksaminationen.

Fagindhold og sammenhæng med øvrige moduler/semestre

Indledning til modulet: Der fokuseres i den indledende fællesundervisning på aktuelle umiddelbart modsætningsfyldte tendenser til på den ene side øget deltagelse, medborgerskab og tilpasning af indsats til den enkelte og på den anden side standardisering og anden form for procesregulering. Desuden fokuserer undervisningen på, hvordan forskellige typer af kategoriseringer af socialt udsatte borgere spiller sammen og skaber specifikke opfattelser af 'klienten', samt hvilken betydning dette har for socialt arbejdes praksis i forskellige institutionelle, sociale og historiske kontekster.

Den fælles indledning til specialiseringerne sætter fokus på socialt arbejde som professionel virksomhed, dets baggrund i sociale problemer og socialt arbejde som forskningsfelt i forskellige nationale og internationale kontekster.

Begrebet tid henviser til det historiske, både overordnet (på makroniveau) og konkret (såvel institutionernes historik som tidsdimensionen i specifikke typer af socialt arbejde).

Begrebet rum henviser tilsvarende til det geografiske, både overordnet (mellem systemer) og konkret (såvel institutionelle kontekster som den rumlige organisering af virksomheden i specifikke typer af hverdagspraksis). Centrale begreber på tværs af specialiseringerne: Social integration og systemintegration, social orden og social forandring samt implementering, profession, institution og medborgerskab.

Retlig regulering: Der fokuseres i fællesundervisningen i retlig regulering på de aspekter af retssystemer, normer og principper der indrammer og underbygger det sociale arbejde. Herunder fokuseres der på hvordan forskelle mellem systemer og institutioner skaber forskelle i de retlige betingelser for socialt arbejde og for sagsbehandling og retssikkerhed. Undervisningen introducerer således til de basale retlige principper og institutioner som regulerer de institutioner, organisationer og praksisformer de studerende er introduceret til i modulets andre fag samt på tidligere semestre

Formidling:

Der fokuseres i fællesundervisningen i formidling på hvordan formidlingstekst og brugen af bestemte formidlings- og argumentations-metoder kan omsætte akademisk indsigt til indsigt med betydning for den brede offentlighed. Dermed bygger undervisningen bro på tværs af specialiseringer og tidligere semestre ved at sammenfatte indsigter fra disse til operationelle, formidlelige indsigter baseret i egen og andres forskning.

Modulaktiviteter (kursusgange med videre)

Lektion 1 v/ Søren Peter Olesen

Indledning til modulet 3a

Litteratur:

Eskelinen, L., S.P. Olesen & D. Caswell (2008): Potentialer i socialt arbejde. Et konstruktivt blik på faglig

praksis. P. 14-33: "Hvad forstås ved faglig praksis?". København: Hans Reitzels Forlag. – 20 s. Scannes og lægges på Moodle.

Fallov, Mia A. (2015): "Steder og affektive rum i lokalsamfundsarbejdet". P. 195-212 i: Harder, M. & M.A. Nissen (red.): Socialt arbejde i en foranderlig verden. København: Akademisk Forlag. – 18 s. Bogen anskaffes.

Jensen, Per H. & A. Prieur (2015): "Menneskesyn i social- og kriminalpolitik i USA og i Danmark". P. 145-161 i: Harder, M. & M.A. Nissen (red.): Socialt arbejde i en foranderlig verden. København: Akademisk Forlag. – 17 s. Bogen anskaffes.

Kaspersen, L.B. (1995): København: Anthony Giddens – introduktion til en samfundsteoretiker. P. 75-94: Strukturteorien: Studiet af social orden og social forandring – et opgør med evolutionismen. Hans Reitzels Forlag. – 20 s. Scannes og lægges på Moodle.

Larsen, Christian A. (2015): "Velfærdsstat, solidaritet og 'bundgrupperne'". P. 163-178 i: Harder, M. & M.A. Nissen (red.): Socialt arbejde i en foranderlig verden. København: Akademisk Forlag. – 16 s. Bogen anskaffes.

Larsen, J.E. & M.S. Pedersen (2015): De nye socialt udsatte. P. 293-311 i: Harder, M. & M.A. Nissen (2015): "Udsatte familier, børn og unge". P. 241-257 i: Harder, M. & M.A. Nissen (red.): Socialt arbejde i en foranderlig verden. København: Akademisk Forlag. – 17 s. Bogen anskaffes.

Lockwood, D. (1964): "Social Integration and System Integration". Pp. 244-257 in: Zollschan, G.K. & Hirsch, W. (eds.): Explorations in Social Change. London: Routledge & Keagan Paul. – 14 s. Scannes og lægges på Moodle.

Blandt de øvrige kapitler i Harder & Nissen red. (2015) peger følgende direkte ind i de tre specialiseringer (der henvises kortfattet til disse kapitler som overgang mellem den fælles indledning og de enkelte specialiseringer; læses kursorisk op til den fælles indledning):

Caswell, D. & T. Dall (2015): "Forståelser af arbejdsløshed og arbejdsløse". P. 259-274 i: Harder, M. & M.A. Nissen (red.): Socialt arbejde i en foranderlig verden. København: Akademisk Forlag. – 16 s. Bogen anskaffes.

Harder, M. & M.A. Nissen (2015): "Udsatte familier, børn og unge". P. 241-257 i: Harder, M. & M.A. Nissen (red.): Socialt arbejde i en foranderlig verden. København: Akademisk Forlag. – 17 s. Bogen anskaffes.

Ringø, P. & Høgsbro, K. (2015): "Funktionsproblemer og rehabilitering i et nyt perspektiv". P. 275-291 i: Harder, M. & M.A. Nissen (red.): Socialt arbejde i en foranderlig verden. København: Akademisk Forlag. – 17 s. Bogen anskaffes.

Supplerende litteratur:

Perkmann, M. (1998): Social Integration and System Integration: Reconsidering the Classical Distinction. Sociology 32(3) 491-507. Artiklen er frit tilgængelig på AUB for studerende.

Pettersson, U (2001): Socialt arbete, politik och professionalisering. Den historiska utvecklingen i USA och Sverige. Stockholm: Natur och Kultur.

Lektion 2 v/ Line Bune Juhl

Introduktion til retten

- Retsbegrebet.
- Retssystemets opbygning.
- Internationale og nationale retsnormer.

Litteratur:

Sten Bønsing: Almindelig Forvaltningsret, kapitel I og II, 3. udgave 2013

Lektion 3 v/Line Bune Juhl**Introduktion til kvalitet og retssikkerhed i forvaltningen**

- En diskussion af brancheetik og retssikkerhed
- Retlige normer og andre normer – ligheder og forskelle
- Sagsbehandlerens metodefrihed – hvor langt rækker den?

Litteratur:

Jørgen a. Jensen, Michael H. Jensen og Hanne Marie Motzfeldt: Grundlæggende Forvaltningsret, kap. 7, 6. udgave 2014

Nina v. Hielmcrone og Trine Schultz: Retssikkerhed i dansk socialret i Retfærd 2010 nr. 3/130 s. 3-23

Tema i Advokaten 01/2015, s. 9-23

Trine Schultz og John Klausen: U2012B.419: Serviceniveau og økonomiske hensyn

Lektion 4 v/Iben Nørup

I lektionen sætter vi fokus på, hvordan man kan formidle faglige, metode- og teoribårne analyser, diskussioner og resultater til et bredere publikum. Det kan eksempelvis være formidling til fagfæller uden emnekendskab, til den brede offentlighed eller til en politisk ledelse.

Lektionerne begynder med en gennemgang af forskellige grundlæggende metoder og fremgangsmåder i forhold til at strukturere skreven og talt formidling: Hvordan opbygges en god argumentation? Hvilken rolle spiller kontekst og modtager for måden formidling og argumentation opbygges på og hvilke faldgruber skal vi undgå vi at ryge i, når vi formidler et fagligt og til tider tungt materiale?

I sidste del af lektionen gives konkrete eksempler på, hvordan et videnskabeligt materiale er omsat til formidling i forskellige foraer udenfor den akademiske verden. I løbet af lektionen vil der være konkrete øvelser i at formidle viden og resultater på forskellig vis. Undervisningen vil foregå som en blanding af teori, praksiseksempler og øvelser.

Litteratur:

Peter Nedergaard, 2015: *At læse tekster med samfundsvidenskabelige briller. En introduktion til analyse af kilder, indhold, diskurser og argumenter fra politiske tekster.* Kapitel 5: Argumentationsanalyse (s. 79-88)

Poul Duedahl og Michael Hviid Jacobsen, 2010: *Introduktion til dokumentanalyse.* Kapitel

Iben Nørup, 2017: *A vicious circle of unemployment or poor health? Forthcoming*

Iben Nørup, *Arbejde er ikke vejen til lykke.* Information d. 28.05.2015 :

https://www.information.dk/debat/2015/05/arbejde-vejen-lykke?lst_cntrb

Iben Nørup, Forsker: *reform for fleks- og førtidspension fik modsatte effekt.* DenOffentlige.dk d. 25.05.2016:

<http://www.denoffentlige.dk/forsker-reformer-fleks-og-foertidspension-fik-modsatte-effekt>

Iben Nørup, 2014: *Arbejde og Sygdom – og om at være en del af fællesskabet. En kritik af forestillingen om arbejdsmarkedsdeltagelsen afgørende betydning for den sociale eksklusion af kronisk syge og handicappede.* Aalborg Universitetsforlag, Kap. 1 (s. 15-40) + kap. 10 (s. 53-388) **Begge kapitler skimmes / læses hurtigt**

Eksamen

Mundtlig intern eksamen med individuel bedømmelse på baggrund af skriftlig formidlingstekst med intern censur.

--

Modultitel, ECTS-angivelse (og evt. STADS-kode) Rehabiliterende indsatser i tid og rum 10 ECTS
Placering 9. Semester
Modulansvarlig Kjeld Høgsbro
Type og sprog Kursusmodul Dansk
Mål <i>Kursets indhold og målsætninger beskrives i forhold til, hvad den studerende skal lære i forbindelse med modulet. Dette indbefatter gengivelse af studieordningens beskrivelse af viden, færdigheder og kompetencer.</i> <i>Dette kan – efter studienævnets afgørelse – suppleres med</i> <ul style="list-style-type: none">• <i>En kortfattet beskrivelse af den metodiske, praktiske viden og kunnen, som den studerende opnår.</i>• <i>Udpegning af kursusaktiviteter på senere semestre, som modulet lægger op til.</i>
Fagindhold og sammenhæng med øvrige moduler/semestre <i>Herunder beskrives det kort og generelt, hvad modulets faglige indhold består i, samt hvad baggrunden og motivationen for modulet er, hvilket vil sige en kort redegørelse for modulets indhold og berettigelse. Hensigten er at skabe indsigt i det enkelte modul for den studerende og at skabe mulighed for at forstå modulet i forhold til det øvrige semester og uddannelsen som helhed.</i>
Omfang og forventet arbejdsindsats Kurset rummer 5 undervisningsgange af 4 lektioner, som består af forelæsninger, seminarer og øvelser. Der forventes 5-7 timers forberedelse til hver lektion.
Modulaktiviteter (kursusgange med videre) <i>For hver undervisningsaktivitet (eksempelvis kursusgange, workshops med videre) angives:</i> <ul style="list-style-type: none">• <i>Undervisningens karakter (forelæsning, workshop, laboratoriearbejde, studietur etc.)</i>• <i>Undervisningsaktivitetens titel og nummer (i nævnte rækkefølge) samt eventuelt kortfattet beskrivelse af aktiviteten (kursusmanchet)</i>• <i>Dato for afvikling</i>• <i>Underviser(e)</i>• <i>Angivelse af anvendt og anbefalet litteratur</i>• <i>Slides og øvrige ressourcer</i> <i>Visse af ovennævnte punkter kan efter studienævnets afgørelse udelades.</i>
Eksamen Mundtlig intern eksamen med individuel bedømmelse på baggrund af skriftlig formidlingstekst med intern censur.

Modultitel, ECTS-angivelse (og evt. STADS-kode) Socialt arbejde på beskæftigelses-/arbejdsmarkedsområdet
--

10 ECTS
Placering 9. semester
Modulansvarlig Dorte Caswell
Type og sprog Kursusmodul Dansk
Mål Målet med undervisningen i denne specialisering er, at de studerende oparbejder viden om og forståelse af socialt arbejde med relation til arbejde og arbejdsmarked, herunder arbejdsløshed, uarbejdsdygtighed og andre problemer ud over arbejdsløshed samt nyere forskning i socialt arbejde på beskæftigelsesområdet.
Fagindhold og sammenhæng med øvrige moduler/semestre Der fokuseres i undervisningen på <i>den centrale rolle, som arbejdsmarkedsforhold og beskæftigelse spiller</i> i det sociale liv og den sociale identitetsdannelse generelt, i udviklingen af sociale problemer, i social- og arbejdsmarkedspolitikken, herunder særligt den beskæftigelsespolitiske drejning af socialpolitikken samt lokale, nationale og internationale dynamikker i organiseringen af beskæftigelsesindsatser, og endelig i den konkrete udformning af beskæftigelsesindsatser og praksis i socialt arbejde. Der fokuseres endvidere på <i>centrale udviklingstræk, spændingsfelter og diskussioner af beskæftigelsespolitikken og socialt arbejde på beskæftigelsesområdet</i> , herunder diskussioner af mulige skismaer mellem beskæftigelsespolitiske intentioner og socialfaglige indsigter, mellem offentlige og private aktører i beskæftigelsesindsatsen, mellem standardisering og indsatsernes iværksættelse over for den enkelte, mellem styringstiltag og borgerinddragelse, samt mellem beskæftigelsesfaglighed og socialfaglighed i iværksættelsen af beskæftigelsesindsatser. Endelig fokuseres på mødet mellem det offentlige og arbejdsløse/uarbejdsdygtige i form af <i>kategorisering, konkurrerende versioner og forhandling i de relationer og processer, hvorigennem indsatser kædes sammen med konkrete borgers livsomstændigheder</i> . Aktører positionerer sig her med forskellige professionsforståelser og arbejds-/klientidentiteter i relation til en række vidt forskellige kontekster, hvorved indsatsernes effekter/konsekvenser genereres, og opmærksomheden rettes mod, hvordan forskellige kontekster på den ene side rammesætter praksis og på den anden side gøres relevante af aktørerne i deres indbyrdes mod- og medspil med hinanden. Centrale begreber vil være arbejdsbegrebet, arbejdsidentitet, kategorisering, welfare/workfare, socialfaglighed/beskæftigelsesfaglighed, indsatser/metoder/effekter, standardisering og styring versus fagligt skøn og deltagelse, mekanismer/relationer/processer (listen er ikke endelig).
Omfang og forventet arbejdsindsats Kurset rummer 5 undervisningsgange af 4 lektioner, som består af forelæsninger, seminarer og øvelser. Der forventes 5-7 timers forberedelse til hver lektion.
Modulaktiviteter (kursusgange med videre) Lektion 1 v/Søren Peter Olesen & Pelle Korsbæk Sørensen Det første tema starter med de store linjer både teoretisk og historisk. Forståelsen af arbejde, arbejdsløshed, arbejdsudygtighed og problemer ud over arbejdsløshed har ændret sig drastisk over tid. Det er sket som led i udviklingstendenser, der gør sig gældende både internationalt og her i landet. Arbejde, arbejdsliv og det at stå uden for arbejdsmarkedet er centralt for socialt arbejde og genstand for såvel diskussioner og regulering som en omfattende samfundsforskning. Denne peger i forskellige retninger, afspejlende beskæftigelsesområdets omfattende og komplekse karakter.

Litteratur:

Jacobsen, M.H. (2004): 'Fra modern arbejdetik til senmoderne selvvalgt slaveri? En kritisk analyse af arbejdets betydning hos Bauman, Beck og Sennett.' i: Jacobsen, M.H. & J. Tonboe (red.): *Arbejdssamfundet – den beslaglagte tid og den splittede identitet*. København: Reitzel, s. 69-108.

Caswell, Dorte & Dall, Tanja (2015) "Forståelser af arbejdsløshed og arbejdsløse" i **Socialt arbejde i en foranderlig verden** Margit Haarder & Maria Appel Nielsen (Red.) Akademisk Forlag, 2015. s. 259-274 –

Caswell, D., L.Eskelinen and S.P. Olesen (2013) Identity work and client resistance underneath the canopy of active employment policy in *Qualitative Social Work* Published online before print November 28, 2011, doi: 10.1177/1473325011413629 *Qualitative Social Work* **January 2013** vol. 12 no. 1 **8-23**
<http://gsw.sagepub.com/content/12/1/8.full.pdf+html>

Olesen, S.P. & Eskelinen, L. (2011): 'Short narratives as a qualitative approach to effects of social work interventions.' *Nordic Social Work Research*, (1) 1, 61-77
<http://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/2156857X.2011.562038>

Rosa, H. (2014). *Fremmedgørelse og acceleration* (1. udgave ed.). Kbh: Hans Reitzel.

Fogh Jensen, A. (2009). *Projekt mennesket*. Århus: Aarhus Universitetsforlag.

Supplerende litteratur:

Rosa, H. (2003). Social Acceleration: Ethical and Political Consequences of a Desynchronized High-Speed Society. *Constellations*, 10(1), 3-33. Link: <http://goo.gl/rqyRNK>

Boltanski, Luc, and Eve Chiapello. "The new spirit of capitalism." *International Journal of Politics, Culture, and Society*, 18.3 (2005): 161-188.

Hochschild, A. H. (2004): Gennem sprækkerne I tidsfælden. Fra markedsmanagement til familiemanagement. i: Jacobsen, M.H. & J. Tonboe (red.): *Arbejdssamfundet – den beslaglagte tid og den splittede identitet*. København: Reitzel, s. 109-130.

Hall, C. m.fl. eds. (2003): *Constructing Clienthood in Social Work and Human services. Interaction, Identities and Practices*. London: Jessica Kingsley.

Jacobsen, M.H. & Tonboe, J. Red. (2004): *Arbejdssamfundet – den beslaglagte tid og den splittede identitet*. København: Reitzel.

Mäkitalo, Å. (2002): *Categorizing Work. Knowing, Arguing, and Social dilemmas in Vocational Guidance*. Göteborg: Acta Universitatis Gothoburgensis.

Mäkitalo, Å. red. (2006): *Att hantera arbetslöshet. Om social kategorisering och identitetsformering i det senmoderna*. Stockholm: Arbetslivsinstitutet.

Olesen, S.P. (2006): *Lediges eksklusion og inklusion i digital forvaltning – selvfremsstilling og arbejdetik i digital forvaltning*. Århus: Den Sociale Højskole.

Olesen, S.P. (2007): *Møder mellem kontanthjælpsmodtagere og sagsbehandlere. Forskningsgennemgang*. Århus: Den Sociale Højskole.

Med det andet tema tager vi et skridt tættere på det konkrete sociale arbejde på beskæftigelsesområdet. Den beskæftigelsespolitiske drejning af socialpolitikken repræsenterer en række skismaer af betydning for socialt arbejde fx mellem beskæftigelsespolitiske intentioner og socialfaglige indsigter, mellem offentlige og private aktører i beskæftigelsesindsatsen, mellem standardisering og indsatsernes iværksættelse over for den enkelte samt mellem styringstiltag og borgerinddragelse. Temaet har fokus på organisatoriske og styringsmæssige elementer, der har betydning for socialt arbejde med arbejdsløse borgere.

Litteratur:

Bredgaard, Ths., H. Jørgensen, P. Kongshøj Madsen & S. Rasmussen (2011): Dansk arbejdsmarkeds-politik. Kap. 1-3. København: DJØF Forlag.

Nielsen, Mathias Heerup (2015): "Det aktive menneskes triumf? - en analyse af de omfattende forandringer af kategoriseringen af kontanthjælpsmodtageren", Tidsskrift for Arbejdsliv 17(1), 44-60. <http://www.nyt-om-arbejdsliv.dk/index.php/artikelarkiv/69-publikationer-2015/210-20151-beskaeftigelsesindsatsen>

Soss, Joe, Richard Fording, and Sandford F. Schram (2011):"The Organization of Discipline: From Performance Management to Perversity and Punishment". Journal of Public Administration Research and Theory 21 (Putting street-level organizations first: new directions for social policy and management research):203-232. Kan downloades her: http://jpart.oxfordjournals.org/content/21/suppl_2.toc

Supplerende litteratur:

Juhila, Kirsi & Abrams, Laura S. (2011) Special Issue Editorial: Constructing Identities in Social Work Settings Qualitative Social Work. Vol. 10, no 3, pp277–292

Caswell, D., Larsen, J. E. & Sieling-Monas, S. M. (2015) "Cash benefit recipients – vulnerable or villains?" I Bengtsson, T., Frederiksen, M., Larsen, J. E. (eds.) The Danish Welfare State. A Sociological Investigation. New York: Palgrave.

Ejrnæs, M., Hansen H. & Larsen, J. M. (2010) Levekår og coping – ressourcer, tilpasning og strategi blandt modtagere af de laveste ydelser. København: CASA.

Ejrnæs, M., Hansen, H. Hansen, F. K. et al. (2011) Livet på de laveste sociale ydelser et år efter – En kvantitativ forløbsanalyse. København: CASA.

Kjærbeck, S. (2003) Hvad er en vellykket aktiverings samtale? En undersøgelse af myndiggørelse og umyndiggørelse i handlingsplanssamtaler. I B, Asmuss & J. Stensig (red.): Samtalen på arbejde – konversationsanalyse og kompetenceudvikling. Frederiksberg: Samfundslitteratur.

Lektion 3 v/ Niklas Andersen & Dorte Caswell

Det tredje tema zoomer ind på den aktuelle udvikling i beskæftigelsespolitikken og de skismaer og eventuelle dilemmaer for det sociale arbejde som følger heraf. Fokus er på to af de senere års største nybrud: (Re)introduktionen af en helhedsorienteret tilgang til de svageste ledige og det øgede fokus på at evidensbaserede beskæftigelsespolitikken og –indsatsen. Begge disse tendenser synes umiddelbart at være udtryk for et opgør med de foregående årtiers politiske og styringsmæssige udvikling på beskæftigelsesområdet. Spørgsmålet er dog, hvorvidt og hvordan det er muligt at efterleve disse intentioner i den konkrete praksis i kommunerne? Ud fra et fokus på de mulige dilemmaer for den fagprofessionelle praksis, tager temaet således ideen om en helhedsorienteret og evidensbaseret politik og praksis op til kritisk diskussion for at forstå, hvilke logikker disse ideer trækker på, og hvordan de spiller sammen med (og mod) den hidtidige styring og forståelse af beskæftigelsesindsatsen.

Litteratur:

Andersen, N. & Randrup, A. (2017), "Evidensbaseret Politikudvikling – Viden som oplysning eller indskrænk-

ning af beskæftigelsespolitikken?", *Tidsskrift for Arbejdsliv*, under udgivelse.

Beskæftigelsesministeriet (2012), *Aftale om reform af førtidspension og fleksjob*.

<http://bm.dk/da/Aktuelt/Politiske%20aftaler/Reform%20af%20foertidspension%20og%20fleksjob.aspx>

Beskæftigelsesministeriet (2013), *Aftale om reform af kontanthjælpssystemet*.

<http://bm.dk/da/Aktuelt/Politiske%20aftaler/Aftale%20om%20en%20reform%20af%20kontanthjaelpssystemet.aspx>

Caswell, D., Dall, T. & Madsen, M.B. (2015), "Social- og beskæftigelsespolitikken på vej ud af jernburet?", *Uden for nummer*, nr. 30, s. 4-13. <https://issuu.com/socialrdg/docs/30-udenfornummer>

Krejsler, J.B. (2013), "What Works in Education and Social Welfare? A Mapping of the Evidence Discourse and Reflections upon Consequences for Professionals", *Scandinavian Journal of Educational Research*, Vol. 57, Nr. 1, s. 16-32. <http://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/00313831.2011.621141>

Nissen, M.A. (2012): "Velfærdsviden – Om globale og lokale konstruktioner af viden, risiko og moral", Wadskjær, H. (red.) *Metermålssamfundet*, Aalborg Universitetsforlag, s. 89-108.

Supplerende litteratur:

Bhatti, Y. et al. (2006), Evidensbevægelsens udvikling, organisering og arbejdsform – En kortlægningsrapport, Akf Forlaget.

Bredgaard, T., Jørgensen, H., Madsen, P.K. & Rasmussen, S. (2011): "Evaluering af arbejdsmarkedspolitik", Dansk Arbejdsmarkedspolitik, Jurist- og Økonomforbundets Forlag.

Brodkin, E. Z. & Kaufmann, A. (2000), "Policy Experiments and Poverty Politics, *Social Service Review*, Vol. 74, Nr. 4, s. 507-532.

Dahler-Larsen, P. (2016), "Politik og Evaluering", i Bredgaard, T. (red.): *Evaluering af offentlig politik og administration*, Hans Reitzels Forlag, 1. udgave, 1. oplag, 169-194.

Graversen, B. et al. (2006) "Hurtigt i gang 1 - Evaluering af et forsøg med en tidlig og intensiv beskæftigelsesindsats for forsikrede ledige", AMS.

Hansen, H.F. (2013), "Systemic evaluation governance. New logics in the development of organisational fields", *Scandinavian Journal of Public Administration*, Vol. 16, Nr. 3, s. 47-64.

Hansen, H.F. (2014), "Organisation of evidence-based knowledge production: Evidence hierarchies and evidence typologies", *Scandinavian Journal of Public Health*, Vol. 42, s. 11-17.
http://sjp.sagepub.com/content/42/13_suppl.toc

Hansen, H.F. & Rieper, O. (2010), "The Politics of Evidence-Based Policy-Making: The Case of Denmark", *German Policy Studies*, Vol. 6, Nr. 2, s. 87-112.

Jørgensen, H. & Baadsgaard, K. (2009): *Skaber måling mening i beskæftigelsessystemet?: Måling og styring på det arbejdsmarkedspolitiske område belyst ved resultater for Jobcenter Randers*, CARMA.

Koch-udvalget (2014), *Veje til job - en arbejdsindsats med mening*.

Koch-udvalget (2015), *Nye veje til job – for borgere i udkanten af arbejdsmarkedet*.

Krogstrup, H.K. (2011), *Kampen om evidens – Resultatmåling, Effektevaluering og Evidens*, Hans Reitzels forlag, 1. udgave, 1. oplag.

Mandag Morgen (2004), Virker velfærden? Et debatoplæg om evidens og velfærd.

Mik-Meyer, N. (2012), "Den forstående læge og evidenssøgende socialrådgiver: Rollebytte i dagens velfærdsstat", i Järvinen, M. & Mik-Meyer, N. (red.) At skabe en professionel – Ansvar og Autonomi i velfærdsstaten, Hans Reitzels Forlag.

Møller, M.Ø. (2012), "Socialrådgiverrollen under aktiveringspolitikken", i Järvinen, M. & Mik-Meyer, N. (red.) At skabe en professionel – Ansvar og Autonomi i velfærdsstaten, Hans Reitzels Forlag.

Triantafillou, P. (2015), "The Political Implications of Performance Management and Evidence-Based Policy-making", *American Review of Public Administration*, Vol. 45, Nr. 2, s. 167 –181.
<http://arp.sagepub.com/content/45/2/167>

Vohnsen, N.H. "From scratch tænkning i sociale eksperimenter", *Social Kritik – Tidsskrift for social analyse og debat*, Nr. 142, s. 20-25.

Lektion 4 v/ Helle Bendix Kleif & Dorte Caswell

Med det fjerde tema tager vi et nærmere kig på de professionelle, som udfører socialt arbejde i den beskæftigelsespolitiske frontlinje. Forskellige aktører i beskæftigelsesorienteret socialt arbejde positionerer sig med forskellige professionsforståelser. Der pågår aktuelle diskussioner om beskæftigelsesfaglighed overfor socialfaglighed, men hvad betyder disse begreber? Og hvilke forskelligartede logikker kan identificeres i socialt arbejde på beskæftigelsesområdet.

Litteratur:

Baadsgaard, Kevin, Henning Jørgensen, Iben Nørup, Søren Peter Olesen (2012) "Fra klientorienteret arbejde til administrativt arbejde - Ændringer i den faglige praksis og kvalificering på det beskæftigelsespolitiske område". *Tidsskrift for arbejdsliv*. (4) 2012; 30-47. http://www.nyt-om-arbejdsliv.dk/index.php?option=com_content&view=article&id=188:2012-4-den-offentlige-sektor&catid=65:publikationer-2012&Itemid=57

Kongsgaard, L. (2010): 'Vi udvikler ingen beskæftigelsesfaglighed. Vi ved skræmmende lidt om, hvordan aktivering virker'. *Politiken*, 22. Aug. 2010.

Rosholm, M. & M. Svarer (2010): Effekter af samtaler i den aktive arbejdsmarkedspolitik. <http://star.dk/da/Om-STAR/Publikationer/2010/11/Effekter-af-samtaler.aspx>

Dall, Tanja & Sophie Danneris (2017) "[Expressing and responding to self-efficacy in meetings between clients and social work professionals](http://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/2156857X.2017.1310128)" *Nordic Social Work Research*, Vol. 7, Iss. 2, 2017-05-04, p. 115–140
<http://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/2156857X.2017.1310128>

Supplerende litteratur:

Blom, B. & Morén, S. (2007): *Indsatser och resultat i socialt arbete*. Lund: Studentlitteratur.

Blom, B. & Morén, S. (2009): *Analys av generativa mekanismer*. I: Dahlgren, L. & Sauer, L. (red.): *Att forska i socialt arbete. Utmaningar, förhållningssätt och metoder*. Lund: Studentlitteratur, 83-106.

Caswell, D. (2005): *Handlemuligheder i socialt arbejde et casestudie af kommunal frontlinjepraksis på beskæftigelsesområdet*. Ph.d.-afhandling, RUC og AKF.

Damgaard, B., Hohnen, P. & Madsen, M.B. (2005): *Fokus på job? En analyse af kontakt-forløbssamtaler i AF, kommuner og hos andre aktører*. København: Socialforskningsinstituttet.

Eskelinen, L. & S.P. Olesen (2010): Beskæftigelsesindsatsen og dens virkninger set fra kontanthjælpsmodtagernes perspektiv. AKF Working paper. www.akf.dk

Eskelinen, L., S.P. Olesen & D. Caswell (2008): Potentialer i socialt arbejde. Et konstruktivt blik på faglig praksis. København: Hans Reitzels Forlag.

Juul, S. (2011): Solidaritet, anerkendelse, retfærdighed og god dømmekraft. En kritisk analyse af barrierer for sammenhængskraft i velfærdssamfundet. København: Hans Reitzels Forlag.

Koivisto, J. (2008): Relational Evaluation of Social Work Practice – Human Actors, Mediators, Socio-Material Networks. In: Bryderup, I. (ed.): Evidence based and knowledge based social work. Aarhus: Aarhus University Press, 103-114.

Olesen, S.P. (2007): Møder mellem kontanthjælpsmodtagere og sagsbehandlere. Forskningsgennemgang. Århus: Den Sociale Højskole.

Olesen, S.P. & Eskelinen, L. (2009): Korte narrativer i analyser af beskæftigelsesindsatser. Tidsskrift for Arbejdsliv 11(4): 38-51.

Smedslund, G. m.fl. (2006): Aktiv arbejdsmarkedspolitik har lille positiv effekt. København: Nordisk Campbell Center, Campbell review 2006:12.

http://www.sfi.dk/Files/Filer/Campbell/reviews/Nyt%20layout%203p/3P_2006-12-DK_Work_programmes_for_welfare_recipients.pdf

Svarrer, H. (2008): Er der sammenhæng mellem lægelig diagnose og arbejdsevne/arbejdsvilje hos sygemeldte patienter? Ugeskrift for Læger 170(16): 1381-1382.

Østergaard, M (2005): Visitationsveje for en kronisk smerteramt med ledighed som problem et casestudie i Viborg Amt af visitationsnormer og kategoriseringsprincipper i sundhedsvæsenet og i det sociale system. Aarhus Universitet og Viborg Amt.

Lektion 5 v/Helle Bendix Kleif

I det femte tema vil vi se nærmere på borgernes/brugernes/klienternes perspektiv. Temaet omhandler blandt andet den brede og differentierede målgruppe i beskæftigelsesindsatsen, eller måske rettere de mange forskellige målgrupper. Temaet rummer også en interesse for forskellige konsekvenser af beskæftigelsesindsatsen, herunder de økonomiske sanktioner, der bringes i anvendelse i varierende grad overfor denne gruppe borgere.

Litteratur:

Carstens, A. (2002): "Motivation" i visitationssamtaler på aktiveringsområdet'. I: Järvinen, M., Larsen J.E. & Mortensen, N. (red.): *Det magtfulde møde mellem system og klient*. Aarhus Universitetsforlag, s. 28-60.
http://www.google.dk/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&sqi=2&ved=0ahUKEwiX6NKNjaXNAhXkJZoKHf8SARwQFggdMAA&url=http%3A%2F%2Fda.unipress.dk%2Fmedia%2F2912929%2F87-7934-835-1_det_magtfulde_m_de_mellem_system_og_klient.pdf&usq=AFQjCNE3e_nNgvCRGSJSViS_dO94m-344g&bvm=bv.124272578,d.bGs

Caswell, D. & M. Høybye-Mortensen (2011) Så smækker vi kassen!! : Sanktion som redskab i kommunernes håndtering af kontanthjælpsmodtagere i *Tidsskrift for arbejdsliv* nr. 4 december 2011 s. 21-38.

http://www.nyt-om-arbejdsliv.dk/index.php?option=com_content&view=article&id=177:2011-4-arbejdsloshed-og-beskaeftigelsespolitik&catid=63:publikationer-2011&Itemid=57

Sage, Daniel (2013) Activation, health and well-being: neglected dimensions? *International Journal of Sociolo-*

gy and Social Policy Vol. 33 No. 1/2, 2013; 4-20

[http://search.proquest.com/publicationissue/E1BD501ACFC54D73PQ/\\$B/1/The+International+Journal+of+Sociology+and+Social+Policy/02013Y01Y01\\$232013\\$3b++Vol.+33+\\$281\\$2f2\\$29?accountid=8144](http://search.proquest.com/publicationissue/E1BD501ACFC54D73PQ/$B/1/The+International+Journal+of+Sociology+and+Social+Policy/02013Y01Y01$232013$3b++Vol.+33+$281$2f2$29?accountid=8144)

Danneris, S. Ready to work (yet)? Unemployment trajectories among vulnerable welfare recipients

I: Qualitative social work, 13-01-2017, s. 147332501667291–

<http://journals.sagepub.com/doi/abs/10.1177/1473325016672916>

Supplerende litteratur:

Caswell, D., Marston, G. & Larsen, J.E. (2010): 'Unemployed citizen or 'at risk' client? Classification systems and employment services in Denmark and Australia'. *Critical Social Policy*, 30(3):384-404

Arbejdsmarkedsstyrelsen (2008): Evaluering af "Ny chance til alle". Fase 2: Midtvejsevaluering. Hovedrapport. Rambøll Management.

Arbejdsmarkedsstyrelsen (2009): Kvalitativ evaluering af 'Alle i gang'. Rambøll Management.

Beer, F., Winter, S.C., Skou, M.H., Stigaard, M.V., Henriksen, A.C. & Friisberg, N. (2008): Statslig og kommunal beskæftigelsesindsats. Implementeringen af "Flere i arbejde" før strukturreformen. København: Socialforskningsinstituttet 08:19.

Beskæftigelsesministeriet (2002): Handlingsplan for Flere i arbejde.

Beskæftigelsesministeriet (2002): Flere i arbejde – en analyse af den beskæftigelsesmæssige indsats.

Beskæftigelsesministeriet (2006): Kulegravning af kontanthjælpsområdet. Oktober.

Beskæftigelsesministeriet (2006): Ny Chance til Alle. (www.nychance.dk)

Bjørn, N.H., Geerdsen, L. & Jensen, P. (2004): The Threat of Compulsory Participation in Active Labour Market Programmes for Unemployed. [Protocol] <http://www.campbellcollaboration.org/doc-pdf/lbmrktthtprot.pdf>

Bredgaard, T. & Larsen, F. eds. (2005): Employment policy from different angles. København: DJØF Publishing.

Breidahl, K. & Seemann, J. (2009): Jobcentret som organisatorisk fænomen. København: Frydenlund. Damgaard, B.(2003): Social- og arbejdsmarkedssystemerne. En flerstrengt historie. København: Socialforskningsinstituttet.

Geerdsen, L.P. & Graversen, B.K. (2002): Øger udsigten til aktivering de lediges jobsøgning. *Samfundsøkonomen* 7: 12-19.

Henriksen, A.C. (2009): Veje til beskæftigelse. En kvalitativ undersøgelse af forestillinger om, hvordan ikke-arbejdsmarkedsparete kontanthjælpsmodtagere kan bringes i beskæftigelse eller tættere på arbejdsmarkedet. Notat 09:2009.

Hohnen, P., Mortensøn, M.D. & Klitgaard, C. (2007): Den korteste vej til arbejdsmarkedet. En kvalitativ undersøgelse af indsatsen over for ikke-arbejdsmarkedsparete ledige. København: Socialforskningsinstituttet.

Koivisto, Juha (2008): 'Relational Evaluation of Social Work Practice' in Evidence Based and Knowledge Based Social Work. Research methods and approaches in social work research. Edited by Inge M. Bryderup

Larsen, F. (2009): Markedsmodellen på retur – Det hollandske eksempel. Notat udarbejdet for HK-kommunal.

Villadsen, K. (2003): 'Det sociale arbejde som befrielse'. I: Järvinen, M. & Mik-Meyer, N. (red.): At skabe en klient. Institutionelle identiteter i socialt arbejde. København: Reitzel, s. 192-226.

Villadsen, K. (2004): Det sociale arbejdes genealogi. Om kampen for at gøre fattige og udstødte til frie mennesker. København: Hans Reitzels Forlag.

Winter, S. (2002): Explaining Street-Level Bureaucratic Behavior in Social and Regulatory Policies. Annual Meeting of the American Political Science Association, Boston. (http://www.sfi-campbell.dk/graphics/SFI/Forskerfiler/Soren_winter/APSA02_SCW3.pdf) 29 sider

Eksamen

Mundtlig intern eksamen med individuel bedømmelse på baggrund af skriftlig formidlingstekst med intern censur.

Modultitel, ECTS-angivelse (og evt. STADS-kode)

Udviklingen i tid og rum i synet på og socialt arbejdes indsatser i forhold til udsatte børn og unge og faget retlig regulering
10 ECTS

Placering

9. semester

Modulansvarlig

Inge Bryderup

Type og sprog

Kursusmodul
Dansk

Mål

Formålet med modul 3a er at give mulighed for at analysere dansk og nordisk socialt arbejde i en historisk og international kontekst samt skabe grundlag for at udvikle bevidsthed om den historiske udvikling af specifikke opfattelser af sociale problemer, socialpolitiske programmer og iværksættelsen af specifikke typer af socialt arbejde. Fokus er desuden på aktuelle umiddelbart modsætningsfyldte tendenser til på den ene side øget deltagelse, medborgerskab og tilpasning af indsatser til den enkelte og på den anden side standardisering og anden form for procesregulering. Der fokuseres endelig på, hvordan forskellige typer af kategoriseringer af socialt udsatte borgere spiller sammen og skaber specifikke opfattelser af 'klienten'.

Fagindhold og sammenhæng med øvrige moduler/semestre

Fokus er desuden på aktuelle umiddelbart modsætningsfyldte tendenser til på den ene side øget deltagelse, medborgerskab og tilpasning af indsatser til den enkelte og på den anden side standardisering og anden form for procesregulering. Der fokuseres endelig på, hvordan forskellige typer af kategoriseringer af socialt udsatte borgere spiller sammen og skaber specifikke opfattelser af 'klienten'.

Omfang og forventet arbejdsindsats

Kurset rummer 5 undervisningsgange af 4 lektioner, som består af forelæsninger, seminarer og øvelser. Der forventes 5-7 timers forberedelse til hver lektion.

Modulaktiviteter (kursusgange med videre)

Lektion 1 v/Mie Engen

Komparativt nordisk perspektiv på socialt udsatte børn og unge

Formålet med denne undervisningsgang er at belyse karakteristika ved børn og unge i socialt udsatte positioner i et nationalt og nordisk forskningsmæssigt perspektiv samt lægge op til en diskussion af mulige årsager til, at udsathed skabes i en nordisk kontekst. Der sættes blandt andet fokus på at forstå sammenhænge mellem social udsathed og ungdomskriminalitet.

Vi skal endvidere se på den forebyggelsespolitiske målsætning på børne- og ungeområdet – blandt andet eksemplificeret ved den såkaldte Sveriges-model. Undervisningen tematiserer, hvordan målgruppen for forebyggelsesarbejdet konstrueres i lovgivning og andre politiske dokumenter, og hvordan velfærdsprofessionelle i praksis kategoriserer børn og familier som potentielt udsatte.

Endelig skal vi drøfte, hvordan socialt arbejde kan bidrage til at forebygge social marginalisering og eksklusion og til at ændre socialt udsatte børn og unges liv i en positiv retning.

Litteratur:

Harder, Margit & Nissen, Maria Appel (2015) "Udsatte familier, børn og unge" i Harder, Margit & Nissen, Maria Appel (red.) (2015) *Socialt arbejde i en foranderlig verden*. S.241-257 (i alt 16 sider). København: Akademisk Forlag. **Grundbog**.

Harrits, Gitte Sommer & Møller, Marie Østergaard (2016) *Forebyggelse og bekymring i professionel praksis*. Kapitel 3 (s.54-72) og s.122-152 (i alt 48 sider). København: Hans Reitzels Forlag. Se pdf-fil.

Jacobsen, Betina m.fl. (2017) 'Vulnerable children and young people: An enduring challenge in the Danish welfare state' i Høgsbro, Kjeld & Shaw, Ian (eds.) (2017) *Social work and research in advanced welfare states*. (Udgives sommeren 2017 og uploades som pdf-fil, i alt 9 sider) London: Routledge.

Olsen, Rikke Fuglsang m.fl. (2016) *På vej mod ungdomskriminalitet. Hvilke faktorer gør en forskel i ungdommen?* København: SFI. S.7-19 (i alt 12 sider). Kan downloades: <https://www.sfi.dk/publikationer/paa-vej-mod-ungdomskriminalitet-12605/>

Ottosen, Mai Heide m.fl. (2014). *Børn og unge i Danmark. Velfærd og trivsel 2014*. København: SFI. Kapitel 10 og 11 (s. 198-119, i alt 21 sider) Kan downloades: <http://www.sfi.dk/publikationer/boern-og-unge-i-danmark-velfaerd-og-trivsel-2014-3057/>

Schultz Jørgensen, P. (2002). Risikobørn i Danmark. *Social kritik* nr. 84. S. 98-110 (i alt 12 sider). Se pdf-fil/kompendium.

Willig, Rasmus (2005) 'Selvrealiseringsoptioner – vor tids fordring om anerkendelse' i Willig, Rasmus & Østergaard, Marie (red.) (2005) *Sociale Patologier*. S.13-40 (i alt 27 sider). København: Hans Reitzels Forlag. Se pdf-fil.

Supplerende litteratur:

Ejrnæs, Morten m.fl. (2005). *Social opdrift - Social arv*. København: Akademisk Forlag. Kap. 7 (118-138)

Hyggen, Christer (2015). *Unge udenfor uddanning og arbeid i Norden. Udfordringer, innsatser og anbefalinger*. Nordisk ministerråd. S.9-36. Kan downloades: [http://norden.diva-por-tal.org/smash/record.jsf?aq2=\[\]&c=1&af=\[\]&searchType=LIST_LATEST&query=&language=en&pid=diva2%3A814734&aq=\[\]&jfwid=cKGOlt9l&sf=all&aqe=\[\]&sortOrder=author_sort_asc&onlyFullText=false&noOfRows=50&dswid=-3635](http://norden.diva-por-tal.org/smash/record.jsf?aq2=[]&c=1&af=[]&searchType=LIST_LATEST&query=&language=en&pid=diva2%3A814734&aq=[]&jfwid=cKGOlt9l&sf=all&aqe=[]&sortOrder=author_sort_asc&onlyFullText=false&noOfRows=50&dswid=-3635)

Kirkegaard, Sine (2016). *Creating participation for youth with mental health problems - Cross-sector collaboration between public services and the civil society in Denmark and Sweden*. Nordic Centre for Welfare and Social Issues. S.8-19. Kan downloades: <http://www.nordicwelfare.org/Publications/Inspirationshefter/Creating->

Lektion 2 v/Inge Bryderup

Udviklingen i synet på børn og unge i tid og rum – i samfundet, samfundsvidenskaben og socialt arbejde.

Der har både i samfundet og i forskningen været en stigende interesse for at forstå og synliggøre børn og barndom som selvstændige sociale kategorier. I den socialpolitiske kontekst er tendensen bl.a. gået i retning af at selvstændiggøre børn som subjekter og individer med særlige behov. Tilsvarende udfoldes der inden for socialt arbejde bestræbelser på både at anlægge forsknings- og praksisperspektiver, der i højere grad end tidligere betragter børn som aktive sociale aktører. Dette gælder blandt andet i barndomssociologien, som har bidraget til væsentlige erkendelser. Endelig er der historisk skiftende opfattelser af sociale problemer, som ofte er sammenhængende med det sociale arbejdes 'løsninger' på disse problemer.

Det er formålet at diskutere forskellige samfundsvidenskabelige tilgange til forståelsen af børnesyn. Der er fokus på dels barndomshistorie forstået som dobbeltheden af skiftende børnesyn og ændrede børneliv og dels på konsekvenserne af de skiftende børnesyn. Det er desuden målet at synliggøre, hvorledes lovgivningens historisk skiftende opfattelser af sociale problemer blandt socialt udsatte børn, unge og familier er sammenhængende med den samfundsmæssige udvikling. Der er fokus på en diskussion af, hvorledes opfattelsen af sociale problemer er tæt sammenhængende med 'løsningen'.

Litteratur:

Bryderup, Inge M. (2015). Synet på børn og på de socialpædagogiske opgaver – et historisk blik. I: Kjærgaard, Holger (2015) *Social- og specialpædagogik*. Akademisk Forlag, side 87-109. Se pdf fil/upload.

Cunningham, Hugh (2000). *Børn og barndom i den vestlige verden efter 1500*. Århus: Klim. Kapitel 1, side 13-31 og kapitel 7 + 8, side 197-227. Se pdf fil/upload.

de Coninck-Smith, Ning (2003). Barndommens historie – og relevans for pædagogisk sociologi. I Inge M. Bryderup (red.), *Pædagogisk sociologi – en antologi*. København: Danmarks Pædagogiske Universitets Forlag. Side 147-162. Se pdf fil/upload.

Supplerende litteratur:

Ariès, Philippe (1980). *Barndommens historie*. Oslo, Gjøvik: Norbok.

Cunningham, Hugh (2000). *Børn og barndom i den vestlige verden efter 1500*. Århus: Klim.

de Maus, Lloyd (red.) (194). *The History of Childhood*. New York: Psychohistoric Press.

Højlund, Susanne (2002). *Barndomskonstruktioner. På feltarbejde i skole, SFO og på sygehus*. Carpe. Gyldendal.

Shorter, Edward (1979). *Kernefamiliens historie*. København: Nyt Nordisk Forlag.

Stone, Lawrence (1979). *The Family, Sex and Marriage in England 1500-1800*. Harmondsworth: Penguin.

Lektion 3 v/ Kathrine Vitus

Social udsathed og marginaliseringsdynamikker blandt børn og unge

Under denne kursusgang tage vi fat i fem temaer: perspektiver på marginalisering og social udsathed, migranter og etniske minoriteters sociale positioner, marginaliseringsdynamikker og modstandsformer, livsvilkår for asylbørn og unge, og ungdomskriminalitet og forebyggelse. Temaerne belyses gennem at se på tal som afspejler, og politiske rammebetingelser som potentielt producerer, udsatte sociale positioner. Vi gennemgår desuden begreber, som adresserer marginaliserings- og modstandsdynamikker, og analytiske tilgange, som søger at

begribe børn og unges egne oplevelser af udsathed i intersektionen mellem forskellige sociale kategorier og identitetspositioner.

Formålet med kursusgangen er at belyse, begrebsliggøre og diskutere forskellige diskursive, strukturelle og affektive marginaliseringsdynamikker for børn og unge, og hvordan det skaber bestemte udsatte sociale positioner for og identiteter hos dem. Desuden, at sætte spot på, hvordan børn og unge påvirkes af, positioneres i og yder modstand mod sådanne dynamikker og udsatte sociale positioner og identiteter. Endelig er formålet, at introducere begreber og tilgange, som både i analytisk og praktisk socialt og kriminalitetsforebyggende arbejde med børn og unge fremmer forståelsen af kompleksiteten i marginalisering og marginaliserede identiteter.

Litteratur:

Fra grundbogen:

Jensen, Per. H og Annick Prieur (2015) Menneskesyn i social- og kriminalpolitik i USA og Danmark. Kapitel 7 i Harder, Margit og Maria Apel Nissen (red.) *Socialt Arbejde i en Foranderlig Verden*. Akademisk Forlag: København. (15 sider)

Larsen, Jørgen Elm og Magnus Skovrid Pedersen (2015) Migranter: De nye socialt udsatte. Kapitel 15 i Harder, Margit og Maria Apel Nissen (red.) *Socialt Arbejde i en Foranderlig Verden*. Akademisk Forlag: København. (17 sider)

Vitus, Kathrine (2015) "[Dårlige blikke](#)" og social foragt – affektive praksisser i unges udsathed. Kapitel 29 i Torsten Erlandsen; Niels Rosendal Jensen; Søren Langager; Kirsten Elisa Petersen (red.) *Udsatte børn og unge – en grundbog*. Copenhagen: Hans Reitzels Forlag. S. 366-375 (13 sider). Se pdf fil/upload.

Gilliam, Laura (2015) Dobbelt udsathed – når etniske minoritetsdrengene bliver skolens ballademagere. Kapitel 28 i Torsten Erlandsen; Niels Rosendal Jensen; Søren Langager; Kirsten Elisa Petersen (red.) *Udsatte børn og unge – en grundbog*. Copenhagen: Hans Reitzels Forlag. S. 354-365 (11 sider). Se pdf fil/upload.

Balvig, Flemming; Holmberg, Lars og Anne-Stina Sørensen (2005) Om forebyggelse og risikoadfærd – erfaringer fra Ringstedforsøget. S. 1-7 (7 sider). Se pdf fil/upload.

Bislev, Maria og Kim Møller (2015) Udsatte unge og kriminalitet. Kapitel 16 i Torsten Erlandsen; Niels Rosendal Jensen; Søren Langager; Kirsten Elisa Petersen (red.) *Udsatte børn og unge – en grundbog*. Copenhagen: Hans Reitzels Forlag. S. 207-220 (13 sider). Se pdf fil/upload.

Jørgensen, Tanja Tambour; Kyvsgaard, Britta; Pedersen, Anne-Julie Boesen og Maria Libak Pedersen (2015) *Præventive effekter af straf og andre tiltag over for lovovertrædere – en forskningsoversigt*. Justitsministeriets Forskningskontor. S. 110-118 (8 sider). Se pdf fil/upload.

Online (søg på link eller DOI nummer) eller i kopi på Moodle:

Katznelson, Noemi m.fl. (2015). *Hvem er de unge på kanten af det danske samfund? Om hverdagsliv, ungdomskulturer og indsatser der gør en positiv forskel*. Aalborg Universitetsforlag. Indledning S. 9-18 og 23-29. http://vbn.aau.dk/files/210242686/Hvem_er_de_unge_p_kanten_af_det_danske_samfund_OA.pdf (20 sider)

Vitus, Kathrine (2010): Waiting Time: the de-subjectification of children in Danish asylum centres. *Childhood - A global journal of child research*, vol.17(1): 26-42. DOI: 10.1177/0907568209351549. <http://chd.sagepub.com/content/17/1/26.full.pdf+html> (17 sider)

Supplerende litteratur:

Vitus, Kathrine (2013) *Pædagoger og Perkere. Etniske minoritetsbørn i det sociale system*. Aarhus Universitetsforlag. Kapitlerne 1-6 og Afrunding, s. 27-172. (70 sider)

Lektion 4 v/Cecilie K. Moesby-Jensen

Den socialfaglige praksis med børn og unge i udsatte positioner

Forelæsningsens tematiske sag er den socialfaglige praksis med udsatte børn og unge. Formålet med denne forelæsning er at give indsigt i udvalgte, gennemgående tematikker, der knytter sig til denne særlige socialfaglige praksis. Disse overordnede tematikker er: Kategorisering, følelsesarbejde og magt.

Kategorisering er en iboende del af det sociale arbejdes praksis, men giver anledning til en række problematikker, der influerer på socialrådgiverens samarbejde med forældrene og påvirker sagsbehandlingen. Kategorisering har et konfliktpotentialer i forhold til forældresamarbejdet og den nærmere betydning af dette tematiseres indgående, teoretisk, såvel som med empiriske eksempler.

Den socialfaglige praksis er også kendetegnet ved, at socialrådgiverne afgørende udfører følelsesarbejde. Følelser er allestedsnærværende i mødet mellem sagsbehandlerne og udsatte børn og unge og socialrådgiverne er således konstant henvist til at udøve følelsesarbejde i håndteringen af sager, og til dette knytter sig både positive og negative aspekter, som vi vil diskutere.

Magt har mange former og udtryk og spiller en afgørende rolle i socialrådgiverens arbejde. Socialrådgiverens rolle i forvaltningerne er bl.a. karakteriseret ved myndighedsudøvelse, der fordrer at der skal handles i spændingsfeltet mellem legitim magtudøvelse og omsorg, og dette adresserer vi ligeledes på denne kursusgang. I relation til de skitserede tematikker vil vi ligeledes fokusere på borgerinddragelse og retssikkerhed i forvaltningsarbejdet med udsatte børn og unge, og diskutere dette ud fra et socialrådgiverperspektiv såvel som ud fra et børne- og ungeperspektiv.

Litteratur:

Christensen, M. og Warming, H (2013). *Tillid i socialt arbejde med unge i udsatte positioner*. I: Benny Lihme (red.) Socialt arbejde med udsatte unge. København. Akademisk Forlag. (s.135-155). 20 sider. Se pdf fil/upload.

Egelund, T. (2013). *Magtudøvelse i den sociale børneomsorg*. I: Margaretha Järvinen, Jørgen Elm Larsen og Nils Mortensen (red.) Det magtfulde møde mellem system og klient. Aarhus: Aarhus Universitetsforlag. (s. 130-145). 15 sider. Se pdf fil/upload.

Moesby-Jensen, C. K. og Moesby-Jensen, T. (2016). *Om kategorisering og symbolsk magtudøvelse i socialt arbejde - myten om de ressourcestærke forældre til børn med neuro-psykiatriske diagnoser*. I: Sociologisk Forskning, årgang 53, nr. 4, s. 371–395. 24 sider. Se pdf fil/upload.

<http://du.diva-portal.org/smash/get/diva2:1057166/FULLTEXT01.pdf>

Moesby-Jensen, C. K. og Nielsen, H. S. (2015). *Emotional labor in social workers' practice*. I: European journal of social work, 18 (5). (s. 690-702). 12 sider.

<http://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/13691457.2014.981148>

Uggerhøj, L. (2003). *Menneskelighed i mødet mellem socialarbejder og klient – ideal eller realitet*. I: Margaretha Järvinen, Jørgen Elm Larsen og Nils Mortensen (red.) Det magtfulde møde mellem system og klient. Aarhus: Aarhus Universitetsforlag. (s.81- 106). 25 sider. Se pdf fil/upload.

Supplerende litteratur:

Karin et al. (2011): Å bli undersøkt: norske og danske foreldres erfaringer med barnevernsundersøkelsen. Oslo: Universitetsforlaget.

Munro, E. (2011). The principles of an effective child protection system. I The Munro Review of Child Protection: Final Report. A child-centred system (p.23-38). 15 sider

https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/175391/Munro-Review.pdf

Schultz, T. (2015). Omsorgs- og handlepligt i forhold til udsatte børn og unge samt voksne med nedsat psykisk funktionsevne. I: Holger Kjærgaard (red.) Social- og specialpædagogik. København. Akademisk Forlag (s.209-226). 17 sider.

Lektion 5 v/Inge Bryderup

Hjælpeforanstaltninger i forhold til udsatte børn i et historisk perspektiv – retlig regulering

Der gives et overblik over den historiske udvikling i Danmark med det formål at diskutere den retlige regulering og kompleksiteten i sammenhængene mellem lovgivning, anbringelser og socialpædagogik samt baggrundene for disse ændringer – og kontinuiteten. Der gives indsigt i børnelovene gennem hundrede år med udgangspunkt i en uddybning af børnelovens sti-afhængighed og den historiske udvikling heri. Derefter er det hensigten at skabe et overblik over udviklingen omkring børns og unges anbringelsesårsager, antallet af anbringelser med videre for på denne baggrund at diskutere både kontinuitet og brud samt de komplekse sammenhænge med de lovgivningsmæssige ændringer. Endvidere formidles analyser af den historiske udvikling i socialpædagogikken i forhold til anbragte børn og unge med udgangspunkt i overvejelser i skiftet fra industrialiseringsprocesser til moderniseringsprocesser. Endelig lægges der op til en diskussion af aktuelle tendenser i forhold til individualisering og standardisering.

Litteratur:

Bryderup, Inge M. (2005). *Børnelove og socialpædagogik gennem hundrede år*. Klim. Kapitel 13. Se pdf fil/upload.

Bryderup, Inge M. (2010). *Ungdomskriminalitet, socialpolitik og socialpædagogik. Biografiske interview med unge om straf og behandling*. Århus: Forlaget Klim. S. 11-43. Se pdf fil/upload.

Bryderup, Inge M. (2011). "Den socialpædagogiske profession og diagnoser". S. 251-280. I Bryderup, Inge M. (red.) *Diagnoser i specialpædagogik og socialpædagogik*. København: Hans Reitzels Forlag. Se pdf fil/upload.

Supplerende litteratur:

Andersen, Signe Hald (red.) (2010). *Når man anbringer et barn. Baggrund, stabilitet i anbringelsen og det videre liv*. Odense: Syddansk Universitetsforlag

Bryderup, Inge M. (2005). *Børnelove og socialpædagogik gennem hundrede år*. Klim.

Bryderup, Inge M. et al. (red.) (2008). *Aktuelle udfordringer i socialpædagogikken*. København: Danmarks Pædagogiske Universitetsforlag.

Bryderup, Inge M. (2008). "Socialpolitik, socialforskning og socialpædagogik". S. 13-35. I Bryderup, Inge M. et al. (red.) *Aktuelle udfordringer i socialpædagogikken*. København: Danmarks Pædagogiske Universitetsforlag.

Bryderup, Inge M. (2010). *Ungdomskriminalitet, socialpolitik og socialpædagogik. Biografiske interview med unge om straf og behandling*. Århus: Forlaget Klim.

Bryderup, Inge M. (red.) (2011). *Diagnoser i specialpædagogik og socialpædagogik*. København: Hans Reitzels Forlag.

Bryderup, Inge M. & Trentel, Marlene Q. (2012). *Tidligere anbragte unge og uddannelse*. Århus: Forlaget Klim.

Egelund, Tine & Turf Böcker Jakobsen. (2011). *Døgninstitutionen. Modsætninger og strategier, når børn og unge anbringes*. København: Hans Reitzels Forlag

Eksamen

Mundtlig intern eksamen med individuel bedømmelse på baggrund af skriftlig formidlingstekst med intern censur.

Version 03.10.2014

Skabelon for semesterbeskrivelse for uddannelser ved Aalborg Universitet

Semesterbeskrivelse – Modul 3B (valgfag)**Oplysninger om semesteret**

Skole: Skolen for Sociologi og Socialt Arbejde

Studienævn: Studienævnet for Socialt Arbejde

Studieordning: Studieordning for Kandidatuddannelsen i Socialt Arbejde ved Aalborg Universitet, 2015

Semesterets temaramme

Formålet med valgfag er at give mulighed for at profilere sin kompetence indenfor det sociale felt gennem fokusering på et specifikt område. Med udgangspunkt i det fælles fundament du har opnået gennem uddannelsens hidtidige moduler giver valgfag således mulighed for, at den studerende kan fordybe sig i et område du har særlig interesse i.

Da valgfag giver studerende mulighed for at vælge fag såvel indenfor som udenfor Kandidatuddannelsen i Socialt Arbejde og Aalborg Universitet – herunder også udlandet – er det ikke muligt nærmere at beskrive indhold og ramme.

De valgfag Kandidatuddannelsen i Socialt Arbejde udbyder, vil fremgå af uddannelsens hjemmeside

<http://www.socialkandidat.samf.aau.dk/studiehaandbog/valgfag/>.

Gennemførelse af uddannelsens valgfag afhænger af, om der er tilstrækkeligt tilmeldte. Ved få tilmeldte kan valgfaget/valgfagene aflyses. Valgfagene udbydes skiftevis i Aalborg og i København eller som videokonference imellem de to byer.

Uddannelsens valgfag udbydes alle på 5, 10 og 15 ECTS.

Semesterets organisering og forløb

Valgfag indgår i uddannelsens modul 3, som indeholder både specialisering, valgfag og praktik. Modul 3 omfatter i alt 30 ECTS. Valgfag kan vælges på 5, 10 eller 15 ECTS. Der er mulighed for enten at vælge fuld praktik (15 ECTS), fuldt valgfag (15 ECTS) eller at dele valgfag og praktik (5 + 10 ECTS eller 10 + 5 ECTS).

Specialisering på 15 ECTS er obligatorisk.

Valgfag kan enten vælges indenfor de tilbud Kandidatuddannelsen i Socialt Arbejde udbyder eller indenfor andre uddannelser på og udenfor Aalborg Universitet. Fagets indhold vil således være afhængig af aktuelle tilbud. Valgfag kan placeres, så det indgår på tværs af flere semestre.

Vær opmærksom på at datoer og lokaler for de enkelte kursusgange skal findes på moodle, og at der kan forekomme aflysninger, datoændringer eller ombytninger af undervisningsgange men at sådan vil blive udmeldt på moodle.

Krav til valgfag

Der stilles ikke specifikke krav til valgfag. Dog skal valgfag, som ikke er indeholdt i Kandidatuddannelsen i Socialt Arbejdes tilbud, udbydes på kandidatniveau og godkendes af Studienævnet/studienævnsformanden, således det sikres, at faget har relevans for studiet.

Procedure for forhåndsgodkendelse og godkendelse af valgfag

Tilmelding til studiets egne valgfag kræver ingen forhåndsgodkendelse, men sker ved forhåndstilmelding til studiesekretariatet samt via undervisnings/eksamenstilmelding i STADS-selvbetjening.

Såfremt du ønsker at følge et valgfag ved en anden uddannelse i Danmark eller i udlandet, skal du indsende ansøgning om godkendelse af valgfaget til Studienævnet/studienævnsformanden.

Ansøgningen skal indeholde navn, cpr. nummer, studienummer, kort beskrivelse af baggrund for dit ønske, beskrivelse af valgfaget, beskrivelse af at faget er på kandidatniveau samt angivelse af, hvor mange ECTS valgfaget omfatter. Såfremt Studienævnet/studienævnsformanden finder valgfaget relevant for studiet, fremsendes indstilling om forhåndsgodkendelse til Fakultetet.

Når valgfaget er gennemført og bestået, skal du fremsende dokumentation og anmodning om endelig godkendelse/merit til Studienævnet/studienævnsformanden.

Eksamen

Prøven i valgfag afholdes af det Studienævn, der udbyder valgfaget og knytter sig således til det regelsæt, der er beskrevet for det enkelte fag. Ligeledes knytter regler vedr. tilmelding/afmelding til eksamen, sygdom m.v. sig til de regler, der er beskrevet for det Studienævn, der udbyder valgfaget.

For valgfag udbudt ved Kandidatuddannelsen i Socialt Arbejde gælder følgende:

Eksamensformen er aflevering af en individuel kort skriftlig hjemmeopgave i form af en formidlingstekst, analyse og præsentation på max. 18.000/28.000/36.000 anslag afhængig af det antal ECTS points, der afløses. Der skal lægges vægt på en præsentation af et nyt tiltag på baggrund af den valgte case, og den skriftlige opgave indebærer lejlighed til at udvikle et projektforslag eller lignende i en konkret kontekst.

Opgavebesvarelsen uploades i Digital Eksamen <http://www.de.aau.dk/>.

Opgavebesvarelsen skal indeholde en forside med følgende formalia:

- Studienummer (Studienummeret er eksamensnummeret. Der må **IKKE** angives navn på opgavebesvarelsen.)
- Titel på valgfag
- Antal ECTS (5, 10 eller 15)
- Antal anslag inkl. mellemrum (Noter, litteraturreferencer og litteraturlisten indgår ved beregning af opgavens omfang. Titelblad, forside og indholdsfortegnelse indgår **IKKE** i beregningen.)

Kravene til opgaven er afhængig af, om der er tale om et 5, 10 eller 15 ECTS

- 5 ECTS: Ved 5 ECTS (max. 18.000 anslag inkl. uddrag af empiri): En selvvalgt case beskrives og analyseres og anvendes til at skitsere et konkret innovativt forslag til praksisfeltet. Der reflekteres over anvendelsen, og der laves en kort præsentation af ideen, som skal omsættes til praksis.
- 10 ECTS: Ved 10 ECTS (max. 28.000 anslag inkl. uddrag af empiri): En selvvalgt case beskrives og analyseres i en mere omfattende og udfoldet analyse (dvs. inddragelse af flere aspekter, inddragelse af flere cases, der sammenlignes eller inddragelse af flere analytiske niveauer). Der reflekteres over anvendelsen, og der laves en udfoldet præsentation af ideen, initiativet eller indsatsen, som skal omsættes til praksis.
- 15 ECTS: Ved 15 ECTS (max. 36.000 anslag inkl. uddrag af empiri): En selvvalgt case beskrives og analyseres i en mere omfattende og udfoldet analyse (dvs. inddragelse af flere aspekter, inddragelse af flere cases, der sammenlignes eller inddragelse af flere analytiske niveauer). Der reflekteres over anvendelsen, og der laves en detaljeret præsentation af ideen, initiativet eller indsatsen, hvor flere af de centrale krydsfelter diskuteres- herunder også en diskussion af ideens implikationer i praksis . Forskellen mellem kravene ved 5 sammenlignet med 10 og 15 ECTS er således en forskel med hensyn til udfoldelsen og omfanget af analyse, beskrivelse, formidling og præsentation.

Forskellen mellem 5 og 10 sammenlignet med 15 ECTS er en forskel med hensyn til demonstreret overblik over mængden af centrale faktorer i krydsfelter samt detaljeringsgrad i præsentationen.

Reglerne for eksamen og læringsmål vedr. de enkelte valgfag vil fremgå i modulbeskrivelsen af det/de udbudte fag.

Reeksamen

I tilfælde af sygdom og ikke bestået eksamen arrangeres der reeksamination. Såfremt du ønsker at blive reeksamineret, skal du huske at tilmelde dig reeksaminationen på studiesekretariatet. Tilmeldingen skal ske senest 14 dage efter ordinær eksamination.

Nærmere information om tilmelding til reeksamen fremgår på Moodle under "Studiesekretariat – 9. semester (valgfag)".

Såfremt den samlede præstation vurderes til karakteren EB (ej bedømt), 00 eller -3, og såfremt den studerende ønsker at gå til reeksamen, skriver studienævnensformanden til eksaminator og beder om en udtalelse fra eksa-

minator og censor vedr. de svagheder opgaven og eksaminationen har udvist og som har ført til ovenstående karakter. I skrivelsen anmoder studienævnsformanden om en vurdering af, om opgaven anbefales at skulle skrives helt eller delvist om. Udtalelsen fremsendes efterfølgende til den studerende, som hjælp til reformulering af projektet.

Reksamensreglerne knytter sig til de regler, der er fastsat ved det studienævn, som udbyder valgfaget/valgfagene.

Ved Kandidatuddannelsen i Socialt Arbejde afholdes 1. reeksamen i samme eksamenstermin, som eksamen afholdes eller umiddelbart herefter. 2. reeksamen afholdes i forbindelse med næste ordinære eksamen på modul 3B.

Man har ikke pligt til at gå til reeksamen, men kan vente til næste ordinære eksamen for det modul, man ikke har bestået. For at have ret til reeksamen skal man have deltaget i den ordinære eksamen. Hvis man udebliver fra ordinær eksamen, kan man først gå op til næste ordinære eksamen, ligesom det "koster" et eksamensforsøg. Undtaget herfra er naturligvis lægedokumenteret sygdom.

Information om Digital Eksamen

Kandidatuddannelsen i Socialt Arbejde anvender AAU's digitale eksamenssystem – Digital Eksamen.

Dette betyder, at alle skriftlige eksamensopgaver og projekter tilgås og afleveres i Digital Eksamen.

Digital Eksamen digitaliserer hele eksamensprocessen. I Digital Eksamen kan du se informationer om prøven, afleveringsfrist og aflevere din eksamensbesvarelse – aflevere du som en del af en gruppe, vil dette også være muligt. Du kan inden tidsfristen redigere og slette din besvarelse. Du har efter eksamen adgang til at hente din opgavebesvarelse.

Bilag til opgavebesvarelsen skal oprettes som separat fil.

Du kan i systemet se, hvornår din bedømmelse er klar, men det er stadig STADS-selvbetjening, du skal logge på for at se denne.

Du logger ind i systemet, finder vejledninger og yderligere informationer vedr. Digital Eksamen via

<http://www.de.aau.dk/>.

I tilfælde af spørgsmål om Digital Eksamen kan du kontakte din studiesekretær eller Digital Eksamen på support@its.aau.dk.

Semesterdeklaration 9. semester ved valgfag på 15 ECTS

	<u>antal</u>	<u>varighed</u>	<u>Samlet timetal</u>	<u>Undervisning/Eget arbejde</u>
Undervisning valgfag	6	4	24	U
Forberedelse til forelæsninger valgfag	6	7	42	E
Skriftlig eksamensopgave valgfag	1	111	111	E
i alt			177	

Semesterkoordinator og sekretariatsdækning

Koordinatorer Modul 3B, **Kulturmøde - observationsstudier af sociale kategorier og interaktioner i socialt arbejde med indvandrere og flygtninge**: Kathrine Vitus

Koordinatorer Modul 3B, **kritik, magt og forandring i socialt arbejde**: Merete Monrad & Pelle Korsbæk Sørensen

Koordinatorer Modul 3B, **Migration, medborgerskab og socialt arbejde**: Marianne Skytte

Koordinatorer Modul 3B, **Kvantitativ metode i studiet af socialt arbejde**

og sociale problemer: Merete Monrad

Koordinatorer Modul 3B, **Det sociale og sundhedsfaglige arbejde som krydsfelt - sociale strukturer og individuel sårbarhed**: Maja Lundemark Andersen

Sekretær Modul 3B: Janni Rom Jensen, jri@socsci.aau.dk, 9940 2829

--

Modultitel, ECTS-angivelse (og evt. STADS-kode) Kultur møde – observationsstudier af sociale kategorier og interaktioner i socialt arbejde med indvandrere og flygtninge 5, 10 eller 15 ECTS
Placering 9. semester
Modulansvarlig Kathrine Vitus
Type og sprog Kursusmodul Dansk
Mål Formålet med valgfaget er, at give de studerende begrebslig, metodisk og empirisk indsigt i og redskaber til at analysere "kultur møder" mellem professionelle inden for socialt arbejde og brugere med indvandrere og/eller flygtningebaggrund. De studerende skal opnå viden om en række centrale begreber til belysning af "kultur møde"; kompetencer til – i lyset af disse begreber - at diskutere og problematisere, hvordan forhandlinger af identiteter (professionelle, bruger-, nationale, etniske) finder sted i en konkret institutionel kontekst; og færdigheder i at få øje på "kultur" og "kultur møder", som er implicite eller ikke italesat, og øje på andre strukturerende faktorer i situationer og kontekster, som vi anskuer som "kultur møder". De studerende skal desuden opnå metodiske færdigheder i at planlægge, gennemføre og analysere et observationsstudie af "kultur møde" inden for socialt arbejde med brugere med indvandrere og/eller flygtningebaggrund.
Fagindhold og sammenhæng med øvrige moduler/semestre Det sociale arbejde i Danmark omhandler i stigende grad tiltag og møder med flygtninge og indvandrere. Der er imidlertid stor usikkerhed omkring, hvordan socialarbejdere skal håndtere, at arbejde med folk med andre etnisk-kulturelle forudsætninger end den majoritetsdanske. Dette valgfag præsenterer de studerende for en række centrale analytiske begreber der belyser "kultur møde" mellem professionelle og brugere af socialt arbejde, herunder minoritet-majoritets positioner og relationer, kategoriseringsprocesser og interaktionelle identitetsforhandlinger, bl.a. med henblik på at problematisere, hvad et "kultur møde" vil sige, og hvordan det kan udspille sig inden for specifikke institutionelle rammer i det sociale arbejdes frontlinje. Begrebsliggørelsen af "kultur mødet" kombineres med et empirisk observationsstudie, mhp at udfordre og reflektere over de analytiske perspektivers relevans og potentialer. Socialt arbejde forstås bredt som de sociale indsatser der finder sted både i det offentlige sociale system, i frivilligt og NGO arbejde, samt i virksomheder (fx ifbm. den virksomhedspraktik flygtninge skal ud i under kommunernes integrationsprogram). Underviserne sørger på forhånd for at skaffe adgang for de studerende ift. udvalgte observationssteder, såsom foreninger, organisationer som Venligboernes og deres aktiviteter og cafeer, kirker, hjemløsecafeer, socialforvaltninger, jobcentre o lign. De studerende gennemfører observationer i grupper, hvis størrelse afhænger af observationsstedet.
Omfang og forventet arbejdsindsats Kurset rummer 6 lektioner og et observationsstudie der gennemføres uden for undervisningstiden Forventet arbejdsindsats: <ul style="list-style-type: none">• læsning af hhv. 900 (15 ECTS), 650 (10 ECTS), 325 (5 ECTS) siders pensum• læsning af grundbøger før kursusstart

- aktiv deltagelse i undervisningen, herunder studenteroplæg af tekster fra grundbog om Integration (12 kapitler fordelt over 6 kursusgange) og fremlæggelse af observations-analyser til fælles diskussion
- gennemførelse af empirisk observationsstudie i grupper i løbet af kursusforløbet
- udarbejdelse af individuel skriftlig opgave på baggrund af gruppe-observationerne og de i gruppen begyndende analyser heraf

Pensum består af:

- to på forhånd definerede grundbøger, som de studerende forventes at have læst før kursets opstart (ialt 506 sider)
- en række tekster fordelt over de første 4 kursusgange (802 sider)
- selvvalgt pensum ifbm analyse af observationsstudier og den individuelle skriftlige opgave - som præsenteres ved gruppefremlæggelsen 5. eller 6. lektion og i den forbindelse godkendes af underviserne (98 sider)
- studerende, som læser faget med 5 eller 10 ECTS udvælger et selvvalgt pensum på færre side

Modulaktiviteter (kursusgange med videre)

Lektion 1 v/ Kathrine Vitus

Ved denne første kursusgang præsenterer vi kursets indhold og forløb. Vi introducerer kulturbegrebet og dets historie, med vægt på hvordan det har udviklet sig som analytisk begreb indenfor antropologisk forskning. Ved at kvalificere kultur som et foranderligt og relationelt fænomen, vil vi skærpe vores blik på hvordan kultur praktiseres og sættes i tale i socialpolitiske sammenhænge. Vi vil undersøge – og kritisk reflektere over, hvordan forestillinger om, hvad kultur er og gør har betydning for møder mellem mennesker, herunder også mellem socialarbejder og borger.

Litteratur:

Johansen, Katrine Schepelern (2007): Der er to i et møde. Perspektiver på kulturmødet i psykiatrien. I: Tidsskriftet Antropologi, nr. 56, *Kulturmøde*, København (28 sider)

Hasse, Cathrine (2002) Kulturens Janushoved. I: Kultur i bevægelse – fra deltagerobservation til kulturanalyse, København, Samfundslitteratur, s. 13-45 (33 sider)

Lektion 2 v/ Kathrine Vitus & Natalie Perregaard

Denne kursusgang gennemgår og diskuterer vi en række begreber, perspektiver på og studier af de kategorier og identifikationer, som – udover kulturbegrebet – ofte er til stede og/eller italesættes i mødet mellem professionelle og brugere med indvandrer/flygtningebaggrund i socialt arbejde. Det er begreber som fx etnicitet og religion. Vi introducerer begreber som adresserer forskellige kategoriseringsprocesser, bl.a. gennem teoretisk/analytiske tilgange, som forstyrrer commonsense tilgange til disse kategorier. Det er bl.a. intersektionelle tilgange og tilgange, som problematiserer hvordan fx race og religion ofte indgår i implicite hierarkiseringsprocesser.

Litteratur:

Vitus, Kathrine (2013) Kapitel 2: Institutionelle Paradokser og kapitel 3: Fremmede problembørn. I: *Pædagoger og perkere – etniske minoritetsbørn i det sociale system*. Aarhus Universitetsforlag. S. 49-98 (25 sider)

Larsen, Nanna Brink (2006) Fra "Interkulturelle Kompetencer" til et intersektionelt blik. Om socialarbejders sans for arabisktalende mødres positioner. *Kvinder, Køn & Forskning*, nr. 2/3, s. 57-69. (12 sider)

Simonsen, Jørgen Bæk (2011) Introduktion: Islam og muslimer i Danmark. Udviklinger efter den 11. september 2001 (s. 7-34) og Blikkene (s. 269-291). I: Pedersen, Marianne Holm og Mikkel Rytter (red): *Islam og muslimer i Danmark. Religion, identitet og sikkerhed efter 11. september 2001*, København, Museum Tusulanums forlag. (51 sider)

Lektion 3 v/ Kathrine Vitus & Natalie Perregaard

Denne kursusgang gør vi begrebslige og metodiske forberedelser til jeres observationsstudier af et konkret "kulturmøde" mellem aktører i socialt arbejde og brugere/borgere med indvandrer eller flygtningebaggrund. Vi zoomer ind på de forskellige dimensioner, man kan rette sin opmærksomhed på under en observation (fx samtale, materialitet, rummet, den institutionelle kontekst, nonverbal/kropslig kommunikation, stemning/atmosfære), og diskuterer, hvilken indsigt man herigennem får (og ikke får) om det sociale møde, man studerer. Vi øver os på at observere vjh. af filmklip. Endelig gennemgår vi kravene til den individuelle eksamensopgave og sammenhængen med det gruppebaserede observationsstudie.

Litteratur:

Järvinen, Margaretha og Mik-Meyer, Nanna (2005) Observationer i en interaktionistisk begrebsramme. I: Järvinen, Margaretha og Mik-Meyer, Nanna (red.) *Kvalitative metoder i et interaktionistisk perspektiv – interview, observationer og dokumenter*. Hans Reitzels: København. (22 sider)

Szulevicz, Thomas (2015) Kapitel 3: Deltagerobservation. I: Brinkmann, Svend og Lene Tanggaard (red.) *Kvalitative Metoder. En grundbog*. København: Hans Reitzels Forlag. S. 81-96. (16 sider)

Hasse, Cathrine (2003) Mødet. Den antropologiske læreproces. I: Hastrup, Kirsten (red) *Ind i verden. En grundbog i antropologisk metode*, København: Hans Reitzels Forlag. s. 71-91 (20 sider)

Lektion 4 v/ Kathrine Vitus

Denne kursusgang vil vi diskutere forskellige allerede gennemførte analyser af forskellige aspekter ved "kulturmøder" belyst gennem observationer. Vi ser på studer, der har fokus på forhandlinger af identiteter og kategorier, kropslige reaktioner, forståelser af begreber i interaktioner og hvordan forskellige fortolkninger kan identificeres i både "kulturmødet" (mellem de deltagende aktører) og i vores analytiske vinkling på observationen af "kulturmødet" (hvordan kontekstualiserer vi mødet?). Vi ser også filmklip og analyserer dem som observationer kulturelle artikulationer og "kulturmøder".

Litteratur:

Nielsen, Farwha og Søren Walther Nielsen (2015) Kapitel 16: Traumer i etniske minoritetsfamilier. I: Harder, Margit og Maria Appel Nissen (red.) *Socialt Arbejde i en foranderlig verden*. København: Akademisk Forlag. s. 313-327 (15 sider)

Vitus, Kathrine (2015): Racial Embodiment and the Affectivity of Racism in Young People's Film. *Psychoanalysis, Culture & Society*, Vol. 1, pp. 15007. (18 sider)

Vitus, Kathrine (2013) Kapitel 6: Selvopfyldende profetier. I: *Pædagoger og perkere – etniske minoritetsbørn i det sociale system*. Aarhus Universitetsforlag. s. 141-160 (20 sider)

Brinkmann, Trine (2016) We are still a good family. (Refugee) Families in the subjunctive mood.. I: When to whisper? Moving refugee psychotraumatology beyond the clinic in welfare state Denmark, Ph.d.afhandling, Institut for antropologi, Københavns universitet, s. 133-158 (26 sider)

Lektion 5 v/ Kathrine Vitus & Natalie Perregaard

Denne kursusgang fremlægger grupperne begyndende analyser af observationer til fælles begrebslig og metodisk refleksion og diskussion. I fremlægger også jeres pensumlister til den individuelle opgave til vores godkendelse.

Lektion 6 v/ Kathrine Vitus & Natalie Perregaard

Denne kursusgang fortsætter vi gruppernes fremlæggelse af begyndende analyser af observationer til fælles begrebslig og metodisk refleksion og diskussion. Desuden samler vi op på den individuelle eksamensopgaves form og krav.

Eksamen

Ved bedømmelsen lægges vægt på, i hvilket omfang den studerende kan opfylde følgende læringsmål:

Viden

- Redegøre for centrale begreber ift. at belyse og analysere "kulturmøder" mellem professionelle i socialt arbejde og brugere med indvandrere og/eller flygtningebaggrund

Kompetencer

- Observere og analysere hvordan forskellige aspekter af "kulturmødet" udspiller sig i en konkret empirisk sammenhæng

Færdighed

- Diskutere, hvordan forskellige institutionelle rammer og forståelser af "kultur", "etnicitet" og sociale problemer forhandles i konkrete møder
- Diskutere, hvordan observationsstudier kan anvendes i en belysning og analyse af "kulturmøder"

Målopfylde/ vurderingskriterier:

Karakteren 12 gives for den fremragende præstation, der demonstrerer udtømmende opfyldelse af ovenstående læringsmål med ingen eller få uvæsentlige mangler.

Modultitel, ECTS-angivelse (og evt. STADS-kode)

Kritik, magt og forandring i socialt arbejde
Critique, Power and Change in Social Work
5, 10 eller 15 ECTS.

Placering

9. semester

Modulansvarlig

Pelle Korsbæk Sørensen og Merete Monrad

Type og sprog

Kursusmodul
Dansk

Mål

Kursets formål er at gøre de studerende i stand til at analysere kritiske tilgange i samfundsvidenskabelig forskning samt forstå, begrunde og diskutere egne kritiske tilgange til feltet socialt arbejde. Det er et metodisk (a) og et praktisk (b) sigte med kurset. (a) De studerende præsenteres for forskellige teoretiske tilgange, der kan styrke deres projektarbejde og empiriske analyser, og de studerende bliver i stand til at vurdere, hvordan valget af problemstilling og brugen af forskellige teoretiske tilgange og metoder har indflydelse på analyser og konklusioner. (b) De studerende bliver i stand til at identificere og analysere forskellige forståelser af kritik og magt og at diskutere forandringspotentialer i samfundsvidenskabelige analyser i relation til det sociale arbejdes praksis.

Fagindhold og sammenhæng med øvrige moduler/semestre

Kurset retter sig mod de studerende, der vil vide mere om, hvad kritik, magt og forandring betyder inden for socialt arbejde. Og gerne vil gå i dybden med hvordan man kan begå velfunderede kritiske analyser, der virker både i projektarbejdet og i praksis. Valgfaget sætter fokus på en række forskellige samfundsvidenskabelige

tilgange til kritik – med relevans for socialt arbejde. På kurset går vi i dybden med centrale tænkere og deres meget forskellige tilgange til kritik, bl.a. Foucault, Honneth, Hochschild og Boltanski. Vi sætter desuden fokus på samspillet mellem kritisk samfundsvidenskab, brugere og professionelle i socialt arbejde. Vi diskuterer, hvordan forskning kan indgå i et produktivt samspil med og bidrage til socialt arbejdes praksis. Vi afsøger relationerne mellem kritik, magt/modmagt og social forandring.

Mange projekter inden for socialt arbejde har en implicit eller eksplicit kritisk tilgang til det omgivende samfund. Kritik skal i den sammenhæng ikke forstås som et negativt ladet ord, men ud fra et forandringspotentiale, hvor det eksisterende kan holdes op imod en mulig andethed eller baseres på et forbedringspotentiale i forhold til eksisterende tilgange eller arbejdsgange. Dette gælder for de projekter, som de studerende skriver på Kandidatuddannelsen i Socialt Arbejde. Men også for mange af de projekter og initiativer, som de studerende skriver om eller arbejder med. Dilemmaet er dog ofte, at det kan være svært at begrunde og beskrive, hvilken kritisk tilgang et projekt har - og hvilken effekt den valgte tilgang har på projekterne og opfattelsen af disse. Via kurset bliver du klædt på til at kunne identificere og udvikle kritiske strategier med et forandringspotentiale både i offentligt, privat og frivilligt regi.

Undervisningsmetoder

Kurset gennemføres via forelæsninger og dialog mellem undervisere og studerende - og vi vil inddrage praktiske eksempler, der belyser den teoretiske baggrund. Der vil gennem hele valgfaget både blive trukket på grundlæggende teori og relationer til praksis. For at forstå 'kritikkens væsen', vil vi sætte fire forelæsninger af til at gå i dybden med de kritiske teoretiske retninger, og deres relevans for det sociale arbejde. To forelæsninger vil handle om de praksisrettede dimensioner.

Omfang og forventet arbejdsindsats

Kurset rummer 6 undervisningsgange af 4 lektioner, som består af forelæsninger, seminarer og øvelser. Der forventes 5-7 timers forberedelse til hver lektion. Tager man kurset på 5 ECTS er kravene noget lavere end på 10 og 15 ECTS.

Pensum: 5 ECTS: 350 sider, 10 ECTS: 700 sider, 15 ECTS: 1000 sider.

Modulaktiviteter (kursusgange med videre)

Lektion 1 v/ Merete Monrad & Pelle Korsbæk Sørensen

Forskellige teoretiske tilgange til samfundsvidenskabelig kritik introduceres. Koblinger mellem teori og kritikbegrebet tematiseres. Aktuelle kontroverser omkring kritisk samfundsvidenskab tages op.

Litteratur alle:

Petersen, A., & Jacobsen, M. H. (2015). Kritik som sociologisk genstandsfelt og udtryksform. om klassiske og kontemporære sociologiske perspektiver på kritik. In M. H. Jacobsen, & A. Petersen (Eds.), *Kritik: Klassiske og kontemporære sociologiske perspektiver* (pp. 13-27). København: Hans Reitzels Forlag.

Latour, B. (2007). TING: Hvorfor er dampen gået af kritikken? Kunstakademiets Arkitektskole.

Litteratur 10 og 15 ECTS:

Bauman, Z. (2001). "Critique - Privatized and disarmed" in Zygmunt Bauman *"The individualized Society"* p.99-108

Celikates, R. (2006). "From Critical Social Theory to a Social Theory of Critique: On the Critique of Ideology after the Pragmatic Turn" *Constellations* 13(1): 21-40.

Litteratur 15 ECTS:

Agger, B. (1991). "Critical theory, Poststructuralism, Postmodernism: Their Sociological relevance" in *Annual Review of Sociology*, 17: 105-131.

Lektion 2 v/ Pelle Korsbæk Sørensen

To retninger, som operer med forskellige kritikbegreber, er henholdsvis kritisk teori og de poststrukturalistiske analysestrategier. Honneths teorikompleks står helt centralt for nutidens 'frankfurter-skole'. Foucault står som en af de helt store af magtens tænkere. Men hvad med muligheden for at kombinere disse tilgange i en frugtbar analysestrategi? På denne kursugang gennemgår vi de forskellige tilgange og diskuterer deres forskelle og mulige anvendelsesområder i forhold til socialt arbejde som felt.

Litteratur alle:

Foucault, M. (1991). Questions of method. In G. Burchell, C. Gordon & P. Miller (Eds.). *The Foucault effect. Studies in governmentality* (pp. 73-86). Chicago: The University of Chicago Press.

Willig, R. (2003) "Honneths socialfilosofiske position" I *Axel Honneth: Behovet for anerkendelse*, Hans Reitzels Forlag, s. 11-23.

10 og 15 ECTS:

Willadsen, K. (2004) "Kapitel 12: Postmodernistisk socialt arbejde" i *Det sociale arbejdes genealogi – om kampen for at gøre fattige og udstødte til frie mennesker*, Hans Reitzels Forlag, s. 232- 249.

Honneth, A. (2008) "Kapitel 4: Anerkendelsens pointe – et svar på et svar" i *Anerkendelsespolitik* (Jacobsen M.H. & Willig, R. red.), Syddansk Universitetsforlag.

15 ECTS:

Raffnsøe, S.; Gudmand-Høyer, M. & Thanning, M. S. (2008) "Kapitel 1: En velkendt Foucault". Uddrag fra *Foucault*, Samfundslitteratur, s. 21-48.

Supplerende:

Dean, M. (2010). Governmentality: Power and rule in modern society. Kapitel 1: "Basic concepts and themes" 2nd edition, Sage publications. S. 16-52. Kan læses som e-bog via AUB-login. (Note: bogen findes også på dansk, "Governmentality – Magt og styring i det moderne samfund", Samfundslitteratur, 2006, se også pensumlitteraturen fra Modul 2, Aktørperspektiver, lektion 1).

Lektion 3 v/ Merete Monrad

Emotionssociologien har udviklet sig som et righoldigt forskningsfelt, der rummer en række kritiske potentialer for analyser af mødet mellem professionelle og borgere i socialt arbejde, organiseringen af socialt arbejde, betydningen af køn, etnicitet og klasse, samt emotioners betydning i socialpolitikken. I denne undervisningsgang introduceres til kritiske tilgange med fokus på emotioner og emotioners betydning i at skabe og opretholde sociale uligheder.

Litteratur alle:

Warner, J. (2015). *The emotional politics of social work and child protection*. Bristol: Policy Press. Kapitel 1-3 (67 sider).

Litteratur 10 og 15 ECTS:

Clark, C. (1990). Emotions and micropolitics in everyday life: Some patterns and paradoxes of "place.". In T. D. Kemper (Ed.), *Research agendas in the sociology of emotions* (pp. 305-333). Albany, NY: State University of New York Press.

Hochschild, A. R. (2003). The managed heart. Uddrag 30 s.

Litteratur 15 ECTS:

Colley, H. (2006). Learning to Labour with Feeling: class, gender and emotion in childcare education and training in *Contemporary Issues in Early Childhood*, 7(1): 15-29.

Dahl, H. M. (2009). New public management, care and struggles about recognition. *Critical Social Policy*, 29(4),

Thoits, P. A. (2011). Resisting the stigma of mental illness. *Social Psychology Quarterly*, 74(1), 6-28.

Supplerende:

Agervold, M. (2008). 'People work': At arbejde med mennesker - belastninger og reaktioner. *Tidsskrift for Arbejdsliv*, 10(2), 61-77.

Lektion 4 v/ Pelle Korsbæk Sørensen

Den franske pragmatiske sociologi har gennem en periode vundet indpas i samfundsforskningen. Særligt for denne tilgang er, at den kan ses som et opgør med den Bourdieus 'kritiske sociologi', da den i stedet præsenterer et program for analyser der handler om kritik - og dermed hvordan denne kommer til udtryk. En af de ledende skikkelser indenfor retningen, Luc Boltanski, beskriver således, at vi lever i et 'kritisk samfund'. Forelæsningsgangen vil fokusere på de måder, hvorpå mennesker retfærdiggør deres holdninger og handlinger, samt de kritiske udtryk, som kan spores i samtiden. Tilgangen vil blive sat i relation til andre videnskabelige tilgange.

Litteratur alle:

Boltanski, L. & Thévenot, L. (2011) 'Den kritiske evnes sociologi'. I *Luc Boltanski – Pragmatisk Sociologi*. Hans Reitzels Forlag, s. 41-67 (26 sider)

Boltanski, L., & Chiapello, E. (2005). The new spirit of capitalism. *International Journal of Politics, Culture, and Society*, 18(3-4), 161-188. (Teksten findes også på dansk i *Luc Boltanski: Pragmatisk sociologi* (2011), Hans Reitzels Forlag)

10 og 15 ECTS:

Hansen, M. P. (2016). Non-normative critique: Foucault and pragmatic sociology as tactical re-politicization. *European Journal of Social Theory*, 19(1), 127-145.

15 ECTS:

Boltanski, L.; Honneth A. & Celikates R. (transl. Simon Susen) (2014) "Chapter 24: Sociology of Critique or Critical Theory? Luc Boltanski and Axel Honneth in Conversation with Robin Celikates" I *The Spirit of Luc Boltanski: Essays on the 'Pragmatic Sociology of Critique'*, Anthem Press, London, New York, s. 561-589

Lektion 5 v/ Merete Monrad

I denne undervisningsgang diskuteres koblinger mellem kritisk samfundsvidenskab og socialt arbejdes praksis, og der peges på, hvordan forskellige kritiske praksisser har implikationer for dette forhold. Koblinger mellem kritiske positioner, forandringspotentiale og metodevalg diskuteres.

Litteratur alle:

Monrad, M., & Grünfeld, M. (2017). Kritisk samfundsvidenskab og social forandring i velfærdsstatens frontlinje. *Social Kritik*, 149.

Flyvbjerg, F. (2009). Samfundsvidenskab som virker: hvorfor samfundsforskningen fejler, og hvordan man får den til at lykkes igen. Kapitel 5, 6 og 9.

Litteratur 10 og 15 ECTS:

Olesen, S. P., Eskelinen, L., & Caswell, D. (2005). *Faglighed i socialt arbejde som forskningsgenstand - et kritisk-konstruktivt perspektiv.* København: AKF arbejdsrapport (59 s.).

Litteratur 15 ECTS:

Flyvbjerg, F. (2009). Samfundsvidenskab som virker: hvorfor samfundsforskningen fejler, og hvordan man får den til at lykkes igen. Kapitel 7, 8, 10, 11.

Supplerende:

Sedgwick, E. K. (1997). Paranoid reading and reparative reading; or, You're so paranoid, you probably think this introduction is about you. In E. K. Sedgwick (Ed.), *Novel gazing: Queer readings in fiction* (pp. 1-40). Durham: Duke UP.

Lektion 6 v/ Merete Monrad & Pelle Korsbæk Sørensen

I denne undervisningsgang tager vi udgangspunkt i udvalgte praksisnære samfundsvidenskabelige kritikker med relevans for socialt arbejde, og analyserer deres kritiske tilgange. Vi diskuterer også forandringspotentialer i kritiske analyser og hvordan kritiske analyser kan bringes ud i socialt arbejdes praksis.

Litteratur alle:

Manning, S. S. (1997): The Social Worker as Moral Citizen: Ethics in Action. *Social Work*, 42(3): 223-230.
Joe Soss, Richard Fording, Sanford F. Schram; The Organization of Discipline: From Performance Management to Perversity and Punishment. *J Public Adm Res Theory* 2011; 21 (suppl_2): i203-i232. doi: 10.1093/jopart/muq095

Bank, M. & Nissen, M. (2016), "Kapitel 7: Brugerdrevne standarder i socialt arbejde" i Tæller vi det, der tæller?- Målstyring og standardisering i arbejdslivet (red. Andersen, M. F. & Tanggaard, L.), *Moderne Arbejdsliv (Klim)*, s. 177-204.

NB: Yderligere litteratur til denne undervisningsgang udleveres på kurset.

Eksamen

Eksamensformen er aflevering af en individuel skriftlig opgave.

Kravene for indholdet i opgaven er differentierede alt efter hvor mange ECTS den studerende følger kurset på. Helt overordnet forventer vi, at studerende på 10 og 15 ECTS opnår et dybere kendskab til det teoretiske fundament for forskellige kritiske positioner, er i stand til at foretage en mere omfattende analyse af implikationerne af forskellige kritiske positioner og forholdet mellem forskellige kritiske positioner.

Mere specifikke krav til opgavens indhold og form for forskellige antal ECTS vil blive fremlagt på kurset.

Omfang af opgaven (max antal anslag)

- Ved 5 ECTS (max. 18.000 anslag)
- Ved 10 ECTS (max. 28.000 anslag)
- Ved 15 ECTS (max. 36.000 anslag)

Ved bedømmelsen lægges vægt på, i hvilket omfang den studerende kan opfylde følgende læringsmål:

- Have overblik over og forståelse for, forskellige former for samfundsvidenskabelig kritik
- Være i stand til at analysere og diskutere kritik, magt og forandring i relation til forskning i socialt arbejde, socialpolitik og sociale problemer
- Kunne reflektere over implikationerne af forskellige teoretiske tilgange for metodevalg, analyse og konklusioner i videnskabeligt arbejde
- Kunne forbinde teoretisk kritik med socialt arbejdes praksis (dvs. bl.a. kunne identificere implikationer for praksis)

Målopfyldelse/ vurderingskriterier:

Karakteren 12 gives for den fremragende præstation, der demonstrerer udtømmende opfyldelse af ovenstående læringsmål med ingen eller få uvæsentlige mangler.

Modultitel, ECTS-angivelse (og evt. STADS-kode)

Migration, medborgerskab og socialt arbejde

5, 10 eller 15 ECTS
Placering 9. semester
Modulansvarlig Marianne Skytte
Type og sprog Kursusmodul Dansk
Mål Formålet med valgfaget er, at den studerende opnår overblik over den nyere internationale migrationsudvikling, forskellige typer af indvandringsregulerende tiltag i Danmark og andre europæiske lande, samt udviklingen i migranternes sociale situation i Danmark og EU. Den studerende skal desuden opnå kompetence til at analysere, hvordan forskellige typer af kultur- og medborgerskabsforståelse influerer på den offentlige og socialfaglige debat om samfundsudviklingen generelt og synet på udsatte minoritetsetniske borgere. Og den studerende skal tilegne sig kompetencer i forhold til at analysere betydningen af forskellige typer af lovgivning for migranternes medborgerskab og inklusion samt betydningen af socialt arbejdes tiltag for migranter og minoritetsetniske borgere hverdagsliv og positioneringsmuligheder. Endelig skal den studerende kunne inddrage oplevelser af tilhørsforhold, transnationale familierelationer og identiteter i analyserne.
Fagindhold og sammenhæng med øvrige moduler/semestre
Omfang og forventet arbejdsindsats Pensumkrav ved 15 ECTS er 900 sider, ved 10 ECTS 650 sider og ved 5 ECTS 325 sider.
Modulaktiviteter (kursusgange med videre) Inden kursusstart forventes kursisterne at have læst Skytte, Marianne . 2015. <i>Etniske minoritetsfamilier og socialt arbejde</i> . Hans Reitzels Forlag (4. udg.), således at denne bog kan være fælles referencegods undervejs i valgfaget. Hovedparten af valgfaget litteratur kan den studerende selv finde på nettet, derfor trykkes kun et minde kompendium med 4 af artiklerne, nævnt under pensum. Lektion 1 v/ Marianne Skytte Integration eller isolation? Udviklingen i indvandrere og efterkommeres sociale integration og inklusion i Danmark. Valgfaget indledes denne dag med en forelæsning om den historiske udvikling i reguleringen af indvandringen til Danmark. Desuden diskuteres de særlige udfordringer indvandring giver i de skandinaviske velfærdsstater. Kursusdagen fokuserer derefter på udviklingen i indvandrere og efterkommeres sociale inklusion på statistisk niveau. Der lægges særlig vægt på udviklingen i familieforhold (familiesammenføringsmønstre, fertilitet, skilsmisser mv.) samt i forhold vedrørende uddannelse og arbejdsmarked. Vi ser i det hele taget migranternes socio-økonomiske forhold - med særlig vægt på situationen i de nordiske lande og Danmark. I denne sammenhæng diskuteres også Robert D. Putnams teori om, at social kapital både kan have en afgrænsende og en brobyggende karakter. Litteratur: Brochmann, Grete & Anniken Hagelund . 2011. Migrants in the Scandinavian welfare state. The emergence of a social policy problem. In <i>Nordic Journal of Migration Research</i> , vol. 1, no. 1, pp. 13 - 24 (kan downloades via aub.aau.dk)

Ejrnæs, Anders. 2011. Etnisk opdeling i det postindustrielle samfund. S. 275 – 294 i Bent Greve (red.) *Grundbog i Socialvidenskab – 4 perspektiver*. Nyt fra Samfundsvidenskaberne

Houmark Andersen, Iver. 2016. Ali kommer til skade tre gange oftere end Anton. *Ugebrevet A4*, 26. Oktober 2016

Schultz-Nielsen, Marie Louise. 2016. Hvad bestemmer antallet af asylansøgere til Danmark og resten af Europa? *Rockwool Fondens Forskningsenhed, Arbejdspapir 46*

Skaksen, Jan Rose. 2016. Indvandrernes beskæftigelse i Danmark. *Rockwool Fondens Forskningsenhed, arbejdsspapir 46*

Skytte, Marianne. 2017. Indvandringens udfordring af socialpolitikken og socialt arbejde. Kapitel 12, side 328-358 i Jens Guldager & Marianne Skytte (red.) *Socialt arbejde – teorier og perspektiver*. København: Akademisk Forlag – obs denne nye udgave af antologien forventes at udkomme i efteråret 2017

Siim, Birte. 2013. Gender, diversity and migration – challenges to Nordic welfare, gender politics and research. In *Equality, Diversity and Inclusion: An International Journal*, vol. 32, no. 6, pp 615-628 (kan downloades via aub.aau.dk)

Steen Kristensen, Ole; Marie-Louise Obermann & Annie Dolmer. 2007. *Notat om forskellen mellem social integration og social inklusion*. Aarhus Universitet, Psykologisk Institut.

Supplerende litteratur:

Bonke, Jens & Marie Louise Schultz-Nielsen. 2013. Integration blandt ikke-vestlige indvandrere – Arbejde, familie, netværk og forbrug. *Rockwool Fondens Forskningsenhed & Syddansk Universitetsforlag*.

Danmarks Statistik. 2016. Indvandrere i Danmark 2016. *Danmarks Statistik*. Kan downloades fra <http://www.dst.dk>

Skaksen, Jan Rose & Bent Jensen. 2016. Hvad ved vi om indvandring og integration? Indvandringen til Danmark og forløbet af integrationen fra 1960'erne til i dag. *København: Rockwool Fondens Forskningsenhed*

Udlændinge- og Integrationsministeriet. 2017. *Tal og fakta på udlændingeområder 2016*. Download fra [Nyidanmark.dk](http://nyidanmark.dk) i juni 2017

Lektion 2 v/ Marianne Skytte

Dagens forelæsning giver et overblik over den aktuelle danske udlændinge- og integrationspolitik, diskuterer de seneste års udvikling i menneskesyn, medborgerskabs- og inklusionsopfattelser, som afspejler sig i lovarbejdet omkring tiltag i forhold til nyligt immigrerede borgere samt i de aktuelle offentlige debatter.

Litteratur:

Guldager, Jens og Marianne Skytte. 2017. Aktuelle udfordringer i socialt arbejde. Kapitel 19 i Jens Guldager & Marianne Skytte (red.) *Socialt arbejde – teorier og perspektiver*. København: Akademisk Forlag – obs denne nye udgave af antologien forventes at udkomme i efteråret 2017

Samfundskonomen. 2014. Sænummer: Indvandring og integration. December 2014, nr. 4

Skytte, Marianne. 2017. Indvandringens udfordring af socialpolitikken og socialt arbejde. Kapitel 12 i Jens Guldager & Marianne Skytte (red.) *Socialt arbejde – teorier og perspektiver*. København: Akademisk Forlag – obs denne nye udgave af antologien forventes at udkomme i efteråret 2017

Udlændinge-, Integrations- & Boligministeriet. 2016. *Et stærkere Danmark – Styr på flygtningestrømmene.* – for at sikre aktualiteten opgives eventuelt yderligere pensum først ved valgfagets start.

Lektion 3 v/Marianne Skytte

På denne kursusdag introduceres yderligere tankefigurer og begreber til analyse af forhold omkring migration og minoritetsetniske borgeres hverdagsliv: forskellige opfattelser af kultur, etnicitet og race; samt andetgørelse, egenskabsforklaringer og situationsforklaringer. Intersektionalitet introduceres som et perspektiv, der søger at indfange kompleksiteten i samspillet mellem flere forskellige magtforhold og kategoriseringer i hverdagslivet.

Litteratur:

Ahmed, Sara. 2007. A phenomenology of whiteness. *Feminist Theory* 2007 8: 149. DOI: 10.1177/1464700107078139

Berg, Anne-Jorunn; Anne Britt Flemmen & Berit Gullikstad. 2010. Innledning: Intersektionalitet, flertydighed og metodologiske udfordringer. Side 11-39 i Berg, Anne-Jorunn; Anne Britt Flemmen & Berit Gullikstad (red.) *Likestilte norskheter. Om kjønn og etnisitet.* Trondheim: Tapir Akademisk Forlag.

Gullestad, Marianne. 1989. *Kultur og hverdagsliv.* Oslo: Universitetsforlaget, heri kapitel 6, side 109 - 123: Skandinavisk likhetstankegang: Hvorfor er det så viktig å "passe sammen".

Harries, Bethan. 2014. We Need to Talk about Race *Sociology* 2014 48: 1107. DOI: 10.1177/0038038514521714

Skytte, Marianne. 2009. Kategorisering og kulturopfattelse. Side 115 - 137 i Carsten Schou & Carsten Pedersen (red.): *Samfundet i pædagogisk arbejde. Et sociologisk perspektiv.* København: Akademisk Forlag.

Østergaard Møller, Simon. 2009. Etnisk stigmatisering og outsideridentitet i Danmark. Side 33 – 60 i Jørgen Elm Larsen og Nils Mortensen. (red.). *Udenfor eller indenfor - Sociale marginaliseringsprocessers mangfoldighed.* København: Hans Reitzels Forlag.

Supplerende litteratur:

Christensen, Ann_Dorte & Sune Qvotrup Jensen. 2011. Roots and Routes: Migration, belonging and everyday life. *Nordic Journal of Migration Research* no 3

Integrationens svarta bok. Agenda för jämlikhet och social sammanhållning. Stockholm: Statens offentliga utredningar. Slutbetänkande av Utredningen om makt, integration och strukturell diskriminering. Sammenfatning, s. 9-33 & Inledning s. 41-89. Downloades fra <http://www.regeringen.se/sb/d/6155/a/67901>

Jenkins, Richard. 2008. *Rethinking Ethnicity.* London. Sage

Kvinder, Køn og Forskning, 15. årgang, 2-3 Temanummer om intersektionalitet

Regeringens arbejdsgruppe for bedre integration. 2011. *Medborgerskab i Danmark.* København: Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration (kan downloades fra www.nyidanmark.dk)

Siim, Birte. 2007. Globalisering, multikulturalisme og medborgerskab – ligestillingsdilemmaer. I *Tidsskriftet Politik.* Nr. 2, s. 78-89

Lektion 4 v/ Marianne Skytte

Fokus er denne kursusgang på begreber omkring nationsforståelse, diskrimination, racisme og radikalisering. Vi diskuterer herunder undersøgelser af danskernes nationale forestillinger - forholdet mellem territorium, borgere og nationalitet er til diskussion. Introducerer Nira Yuval-Davis' skelnen mellem sense og politics of be-

longing. Og runder af med diskussion af forhold omkring definitioner af diskrimination og racisme i folkeretten og i dansk lovgivning.

Litteratur:

Ersbøll, Eva. 2015. Country Report Denmark. Revised report. EUDO Citizenship Observatory. Google: EUDO citizenship observatory country report Denmark – og så vælg Ersbøll 2015 – så får du pdf-filen med rapporten

Gullestad, Marianne. 2004. Blind slaves of our prejudices: Debating 'Culture' and 'Race' in Norway. *Ethos*, 69:2, 177-203. DOI: 101080/0014184042000212858

Hauge, Hans. 2013. *Danmark*. Århus: Århus Universitetsforlag, Tænkepauser 8

Hervik, Peter. 2016. Race, "race", racialisering, racisme og nyracisme. *Dansk Sociologi*, 1/26, s. 29-50.

Institut for Menneskerettigheder. 2012. *Statsborgerskab. Status*. Download

<http://menneskeret.dk/udgivelser/status-2013-statsborgerskab>

Institut for Menneskerettigheder. 2016. *Menneskerettigheder i Danmark. Status 2015 -2016. Et sammendrag*. København: Institut for Menneskerettigheder. Downloades fra <http://menneskeret.dk/udgivelser/status-2015-16-menneskerettigheder-danmark-sammendrag>

Korsgaard, Ove. 2013. *FOLK*. Aarhus: Århus Universitetsforlag, Tænkepauser 7

Qvortrup Jensen, Sune & Ann-Dorte Christensen. 2012. Territorial stigmatization and local belonging. In *City: analysis of urban trends, culture, theory, policy, action*. vol. 16, no. 1-2, pp 73-93 (kan downloades via aub.aau.dk) <http://dx.doi.org/10.1080/13604813.2012.663556>

Yuval-Davis, Nira. 2006. Belonging and the politics of belonging. I *Pattern of Prejudice*, vol. 40, no, 3, pp 197-214 Download via www.aub.aau.dk e-tidsskrifter

Yuval-Davis, Nira. 2012. An Intersectional Gaze at Nationalist Projects: Women and Men of Particular Contexts. Det 58 minutter lange foredrag kan ses på <http://www.youtube.com/watch?v=OIOAdou8B9o>

Links til definitioner af og lovgivning omkring diskrimination og hadforbrydelser:

<http://menneskeret.dk/udgivelser/status-2015-16-menneskeret/>

Den retlige regulering omkring dansk statsborgerskab – se links på følgende hjemmeside:

<http://uibm.dk/arbejdsomrader/statsborgerskab/>

Supplerende litteratur:

Albrekt Larsen, Christian. 2008. *Danskernes nationale forestillinger*. Aalborg: Aalborg Universitetsforlag

Bangstad, Sindre & Cora Alexa Døving. 2015. *Hva er rasisme*. Oslo: Universitetsforlaget

Christensen, Ann-Dorte. 2008. Nationalisme og lokalt tilhørsforhold – køn, klasse og etnicitet som grænsemarkører. S. 58-69 i *Kvinder, Køn og Forskning*, nr. 3, 2008

Dellinger, Marianne; Eva Ersbøll & Tina Thuesen. 2009. Dobbelt statsborgerskab fra en international synsvinkel. Rapport til brug for Folketingets førstebehandling af beslutningsforslag om dobbelt statsborgerskab den 19. februar 2009. Download: http://www.statsborger.dk/rapport_ds_100209.pdf

Ersbøll, Eva. 2010. On Trial In Denmark. I Ricky van Oers, Eva Ersbøll & Dora Kostakopoulou (eds.). *A Re-definition of belonging? Language and Integration Tests in Europe* No.20 of the Immigration and Asylum Law and Policy in Europe Book Series Martinus Nijhoff series published by Brill

Gullestad, Marianne. 2002. Racisme uten ansikt. Side 142- 174 i *Det norske sett med nye øyne: kritisk*

Khosravi, Shahram. 2006: Territorialisert menneskelighet: irreguljære immigranter og det nakne livet. SOU 2006:37 Om velfærdens grænser og det villkorade medborgerskapet. Del 2 p 283-311

<http://www.regeringen.se/contentassets/7be1b0776af7490a807ed22ba5a8eaa3/om-valfardens-granser-och-det-villkorade-medborgarskapet-hela-dokumentet-sou-200637> OBS linket fører til hele bogen

Lund Thomsen, Trine. 2010. Conceptual reflections – transcending the legal aspects of irregular migration. Side 27 – 47 i Trine Lund Thomsen, Martin Bak Sørensen, Susi Meret, Kristen Hviid & Helle Stenum (red.) *Irregular Migration in a Scandinavian Perspective*. Maastricht: Shaker Publishing

Yuval-Davis, Nira. 2010. Theorizing Identity: beyond the 'us' and 'them' dichotomy. I *Pattern of Prejudice*, vol.44, no 3, pp 261-280 Download via www.aub.aau.dk e-tidsskrifter

Lektion 5 v/ Marianne Skytte

Denne kursusgang er fokus på brugen af distinktioner omkring irregularitet og solidaritetsafgrænsninger i forhold til visse migranter.

Litteratur:

Khosravi, Shahram. 2006: Territorialisert menneskelighet: irreguljære immigranter og det nakne livet. SOU 2006:37 Om velfærdens grænser og det villkorade medborgerskapet. Del 2 p 283-311

<http://www.regeringen.se/contentassets/7be1b0776af7490a807ed22ba5a8eaa3/om-valfardens-granser-och-det-villkorade-medborgarskapet-hela-dokumentet-sou-200637> OBS linket fører til hele bogen

Lund Thomsen, Trine. 2010. Conceptual reflections – transcending the legal aspects of irregular migration. Side 27 – 47 i Trine Lund Thomsen, Martin Bak Sørensen, Susi Meret, Kristen Hviid & Helle Stenum (red.) *Irregular Migration in a Scandinavian Perspective*. Maastricht: Shaker Publishing

Kohli, Ravi. 2006. The comfort of strangers: social work practice with unaccompanied asylum-seeking children and young people in the UK. *Child and Family Social Work*, 11, pp 1–10. DOI: 10.1111/j.1365-2206.2006.00393.x

Malkki, Lisa. 1996. Speechless Emissaries: Refugees, Humanitarianism, and Dehistoricization Author(s): Liisa H. Malkki Source: *Cultural Anthropology*, Vol. 11, No. 3 (Aug., 1996), pp. 377-404. www.jstor.org/stable/656300

Yuval-Davis, Nira. 2010. Theorizing Identity: beyond the 'us' and 'them' dichotomy. I *Pattern of Prejudice*, vol.44, no 3, pp 261-280 Download via www.aub.aau.dk e-tidsskrifter

Supplerende litteratur:

Ekspertgruppen til forebyggelse af radikaliserings. 2015. *Færre radikaliserede gennem en effektiv og sammenhængende indsats. Anbefalinger fra ekspertgruppen til forebyggelse af radikaliserings. Kort udgave*. København: Københavns Kommune

Gemmerli, Thomas. 2015. *Radicalisation: A Politically contrived concept*. København: DIIS Policy Brief September 2015.

Hemmingsen, Ann-Sophie. 2015. *Tendenser i de seneste års angreb i Vesten. Forståelse og forebyggelse efter angrebene i København*. København: DIIS Policy Brief March 2015

Hemmingsen, Ann-Sophie, Manni Crone & Jacob Peter Witt. 2015. *Kriminalitet og terrorisme. Politisering af vold – et alternativ til radikaliserings*. København: DIIS Policy Brief September 2015

Lektion 6 v/ Marianne Skytte

Sprog, etnicitet og det børnefaglige sociale arbejde

Betydningen af forskellige opfattelser af kultur, etnicitet og medborgerskab i det sociale arbejde med udsatte børn, unge og deres familier - med særligt fokus på kontekstuel kulturforståelse, positioneringsbetingelser og situerede identiteter. Opsamlende diskussion af potentialet i et intersektionelt perspektiv på migranternes sociale situation.

Dagen afsluttes med et essay-seminar med fremlæggelse af de studerendes essay-planer og diskussion af samme

Litteratur:

Blauenfeldt, Mette & Vibeke Hallas. 2017. Mindspring – gruppeforløb for nyankomne flygtninge. Kapitel 13 i Jens Guldager & Marianne Skytte (red.) *Socialt arbejde- teorier og perspektiver*. København: Akademisk Forlag

Larsen, Nanna Brink. 2006. Fra 'Interkulturelle kompetencer' til et intersektionelt blik. Om socialarbejderens sans for arabisk talende mødres positioner. s. 57 – 69 i *Kvinder, Køn & Forskning* nr. 2-3/2006

Skytte, Marianne. 2005. Anbringelse af etniske minoritetsbørn. S. 69 – 89 I Annette Munch (red.): *Forskning og socialt arbejde med udsatte børn og unge* – En antologi. UFC Børn og Unge.

Eksamen

Eksamensformen er aflevering af et individuelt essay. Der gives karakter for essayopgaven. Det individuelle essay indebærer lejlighed til at afprøve de tankefigurer, begreber og analysetilgange, der er introduceret i kurset.

Ved 5 ECTS (max. 18.000 anslag): En problematik omkring en udvalgt lovgivning eller et tiltag i socialt arbejde analyseres bl.a. ved hjælp af tankefigurer i teorier om / begreber som medborgerskab, inklusion/integration, kultur, nationalitet, netværk og/eller identitet. Desuden diskuteres lovgivningens eller tiltagets betydning for migranter og minoritetsetniske borgeres hverdagsliv.

Ved 10 ECTS (max. 28.000 anslag): En problematik omkring udviklingen indenfor et udvalgt lovgivningsfelt eller tiltag i socialt arbejde analyseres bl.a. ved hjælp af tankefigurer i mindst to teorier om / begreber som medborgerskab, inklusion/integration, kultur, nationalitet, netværk og/eller identitet. I forlængelse heraf diskuteres lovgivningens eller tiltagets betydning for migranter og minoritetsetniske borgeres hverdagsliv og positioneringsmuligheder.

Ved 15 ECTS (max. 36.000 anslag): Der udarbejdes en analyse af en problematik inden for udviklingen i et udvalgt lovgivningsfelt eller tiltag i socialt arbejde i Danmark og et andet land / Danmark i et andet tidsrum. Analysen udarbejdes bl.a. ved hjælp af tankefigurer i mindst to teorier om / begreber som medborgerskab, inklusion, integration, kultur, nationalitet, netværk og/eller identitet. Og i forlængelse heraf diskuteres lovgivningens eller tiltagets betydning for migranter og minoritetsetniske borgeres hverdagsliv og positioneringsmuligheder.

Forskellen mellem kravene ved 5 sammenlignet med 10 og 15 ECTS er således en forskel med hensyn til udfoldelsen og omfanget af analysen. Forskellen mellem 15 sammenlignet med 10 og 5 ECTS er desuden en forskel med hensyn til demonstreret overblik over de i valgfaget præsenterede analytiske tilgange, hvilket også tilkendegives gennem forskellen i pensumkrav.

Læringsmål:

Ved bedømmelsen lægges vægt på, at den studerende kan opfylde mindst to af følgende læringsmål:

- reflektere over socialt udsatte minoritetsetniske borgeres hverdagsliv ud fra en indsigt i migrationsudviklingen gennem de seneste årtier,
- analysere og diskutere konsekvenser for udsatte minoritetsetniske borgere af et eller flere indvandringsregulerende tiltag,
- analysere medborgerskabs- / kulturopfattelsen eller specifikke kategoriseringer bag et lovgivningsfor-

slag/en lovændring *eller* et lovgivningsforslag/en lovændrings betydning for udviklingen i socialt udsatte migranter og minoritetsetniske indbyggers medborgerskabsbetingelser,

- analysere og diskutere udfordringer og dilemmaer i det sociale arbejde i dagens kulturkomplekse samfund,
- analysere og diskutere udviklingen i socialt udsatte minoritetsetniske borgeres hverdagsliv og identifikationsbetingelser.

Målopfyldelse/ vurderingskriterier:

Karakteren 12 gives for den fremragende præstation, der demonstrerer udtømmende opfyldelse af ovenstående læringsmål med ingen eller få uvæsentlige mangler.

Modultitel, ECTS-angivelse (og evt. STADS-kode)

Kvantitativ metode i studiet af socialt arbejde og sociale problemer

Quantitative methods in studies of social work and social problems

5, 10 eller 15 ECTS

Placering

9. semester

Modulansvarlig

Merete Monrad

Type og sprog

Kursusmodul

Dansk

Mål

- At gøre de studerende i stand til gennem kvantitative undersøgelser at tilegne sig relevant viden om sociale problemer og socialt arbejde. Valgfaget sigter mod, at de studerende tilegner sig kvalifikationer med hensyn til at undersøge omfanget og karakteren af henholdsvis sociale problemer og det sociale arbejde.
- At give studerende kompetencer til at fortolke og kritisere eksisterende kvantitative undersøgelser. De studerende skal kunne forholde sig kritisk til analysernes relevans i forhold til studiet af sociale problemer og socialt arbejde samt analysernes validitet, reliabilitet og generaliserbarhed.
- At give studerende tilstrækkelige kvalifikationer til selv at tilrettelægge og udføre mindre kvantitative undersøgelser (fra design, evt. konstruktion af spørgeskema, til den praktiske bearbejdning, analyse og fortolkning af både egne og eksisterende kvantitative data) af socialt arbejde og sociale problemer.

Fagindhold og sammenhæng med øvrige moduler/semestre

I de øvrige fag på uddannelsen indgår kvantitativ forskning implicit, idet undersøgelser baseret på kvantitativ metode udgør en del af vidensgrundlaget for det sociale arbejde. Der er dog kun i meget ringe grad undervisning i kvantitativ metode og dette valgfag giver således deltagerne en mulighed for at tilegne sig basale kompetencer i kvantitativ metode – teoretisk og praktisk.

Omfang og forventet arbejdsindsats

Kurset rummer 8 undervisningsgange af 4 lektioner, som består af forelæsninger, seminarer og øvelser. Der forventes 5-7 timers forberedelse til hver lektion. Tager man kurset på 5 ECTS er kravene noget lavere end på 10 og 15 ECTS og der er nogle af kursusgangene man ikke behøver at deltage i (lektion 2-4 og 7), men man er selvfølgelig meget velkommen alligevel.

Pensum: 5 ECTS: 350 sider, 10 ECTS: 700 sider, 15 ECTS: 1000 sider.

Om formiddagen er der almindeligvis forelæsning, og om eftermiddagen introduceres øvelser, som de stude-

rende under vejledning kan påbegynde og derefter fortsat arbejde med. Der skal laves en række mindre opgaver (som ikke skal afleveres og rettes, men danner udgangspunkt for tilegnelse af kursets kompetencer i praksis).

Modulaktiviteter (kursusgange med videre)

Til øvelserne og eksamen på 10 og 15 ECTS skal statistik-programmet STATA benyttes (programmet vil blive introduceret igennem kurset). Programmet skal downloades inden kursusstart. Som studerende ved Aalborg Universitet er dette program tilgængeligt til download fra universitetets hjemmeside:

<https://it.samf.aau.dk/download/>

Oversigt over grundbøger til kurset:

Til dette kursus anvendes følgende to grundbøger og desuden tekster der uploades på moodle (se under de enkelte lektioner):

de Vaus, David (2002): *Surveys in Social Research*. 5. udgave. Crows Nest: Allen & Unwin

Sønderskov, K.M. (2014): *Stata*. En praktisk introduktion.

Supplerende litteratur:

Madsen, Birger Stjernholm (2012): *Statistik for ikke-statistikere*. Frederiksberg: Forlaget Samfundslitteratur. – erstattes af anden grundbog

Hansen, Erik Jørgen & Andersen, Bjarne Hjort (2009). *Et sociologisk værktøj. Introduktion til den kvantitative metode*. København: Hans Reitzels Forlag.

Clement, Sanne Lund & Holm Ingemann, Jan (2007): *Statistik i praksis - om at anvende statistik i tilknytning til det problemorienterede projektarbejde*. Aalborg: AAU, Centre for Comparative Welfare Studies, 2007-57. (61 s.) (OBS: skal downloades fra http://www.epa.aau.dk/fileadmin/user_upload/ime/CCWS/workingpapers/2007-57-SLC-JHI.pdf)

Agresti, Alan & Finlay, Barbara (2008): *Statistical Methods for the Social Sciences*, 4. udgave. Pearson

Malchow-Møller, Nikolaj & Würtz, Allan (2010): *Indblik i statistik – for samfundsvidenskab*. Århus. Academia.

Olsen, Henning (2006): *Guide til gode spørgeskemaer*. København: Socialforskningsinstituttet. Kan downloades på: www.sfi.dk/graphics/SFI/Pdf/Rapporter/2006/0611_Guide_til_gode_Spoergeskemaer.pdf

Lektion 1 v/ Merete Monrad

- vad er kvantitativ metode, og hvorfor kvantitative metoder er gode at have kendskab til i studiet af socialt arbejde og sociale problemer?
- Problemformulering, design og metode
- Population og stikprøve
- Oversigt over centrale begreber der skal læres igennem kurset
- Kvantitative metoder: kodning af tekst/observation, randomisering og eksperimenter (naturlige eksperimenter og interventionsstudier), register og spørgeskema
- Introduktion til sekundære datakilder + specifikke hjemmesider med registerdata af relevans for socialt arbejde og sociale problemer

Øvelse: hente data fra offentlige registre, fx statistikbanken.dk, jobindsats.dk, noegletal.dk, kommunale nøgletal

Litteratur alle:

De Vaus (2002): 'Part 1 The scope of survey research'. I: *Surveys in Social Research*. 5. udgave. Crows Nest:

Allen & Unwin (side 1-39).

Neuman (2006): Nonreactive Research and Secondary Analysis (kap 9, undtagen s. 232 og 234), I: *Basics of social research* (20 s.). *oploades på moodle.*

Supplerende litteratur:

Hansen, Erik Jørgen & Andersen, Bjarne Hjort (2009). Et sociologisk værktøj. Introduktion til den kvantitative metode. København: Hans Reitzels Forlag. Kapitlerne 1, 2, 3 og 5.

Lektion 2 v/ Rolf Lyneborg Lund

Lektion 1-2 (videokonference RLL):

- Variable
- Introduktion til STATA

Lektion 3-4: Øvelser i STATA

- Måleniveauer
- Beskrivende mål: middelværdi/gennemsnit, varians, standardafvigelse

Øvelse: Udregning af middelværdi/gennemsnit, varians, standardafvigelse.

Litteratur 10 og 15 ECTS:

Sønderskov, K.M. (2014): Stata. En praktisk introduktion (uddrag)

Kap 12+13 i: de Vaus, David (2002): Surveys in Social Research. 5. udgave. Crows Nest: Allen & Unwin

Lektion 3 v/ Helle Bendix Kleif

- Konfidensintervaller
- Forskellige typer opgørelser af sammenhænge: krydstabeller, betingede fordelinger
- Introduktion til sammenligning af forskellige grupper (krydstabeller og split-file)
- Omkodning af variable

Øvelse 1: Indtastning af spørgeskemaer, herunder definition af variable, bestemmelse af måleniveau, transformation af svarkategorier til tal og udarbejdelse af kodebog, kodning af "missing" værdier. Omkodning.

Øvelse 2: udregning af konfidensintervaller

Litteratur 10 og 15 ECTS:

de Vaus, David (2002): Surveys in Social Research. 5. udgave. Crows Nest: Allen & Unwin. S. 147-174

Sønderskov, K.M. (2014): Stata. En praktisk introduktion (uddrag)

Video-link: <https://vimeo.com/143970731>

Lektion 4 v/ Helle Bendix Kleif

Korrelation

Introduktion til hypotesetest og p-værdi

Introduktion til χ^2 -test af uafhængighed (chi²-test/ chi-squared test of independence, gamma-test)

Øvelser:

udregne og fortolke korrelationskoefficient

udregning og fortolkning af χ^2 -test og betingede fordelinger i krydstabel

Litteratur 10 og 15 ECTS:

Kap 14, 15 og 16 i: de Vaus, David (2002): *Surveys in Social Research*. 5. udgave. Crows Nest: Allen & Unwin

Sønderskov, K.M. (2014): *Stata. En praktisk introduktion (uddrag)*

Lektion 5 v/ Merete Monrad

Kvalitetssikring i forskellige design

Reliabilitet og validitet i forskellige faser af kvantitative design

Bortfald

Kontroversen om nulhypotesetest og statistisk signifikans

Spørgeskemakonstruktion

Kvalitetssikring af spørgeskemaundersøgelser, herunder pilottest

Øvelse: spørgsmålskonstruktion

Litteratur alle:

s. 1-8 i: Monrad, Merete (upubliceret): Analyse af tal. *oploades på moodle*

De Vaus (2002): *Surveys in Social Research*. 5. udgave. Crows Nest: Allen & Unwin (side 94-143).

De Vaus (2002): *Surveys in Social Research*. 5. udgave. Crows Nest: Allen & Unwin (side 175-195).

Litteratur 10 og 15 ects:

De Vaus (2002): *Surveys in Social Research*. 5. udgave. Crows Nest: Allen & Unwin (side 41-91).

Foddy, William (1993): *Constructing questions for interviews and questionnaires. Theory and practice in social research*. Cambridge: Cambridge University Press (s. 17-37). *Oploades på moodle*.

Supplerende litteratur:

Hansen, Erik Jørgen & Andersen, Bjarne Hjort (2009). Et sociologisk værktøj. Introduktion til den kvantitative metode. København: Hans Reitzels Forlag. Kapitel 6.

Olsen, Henning (2006): *Guide til gode spørgeskemaer*. København: Socialforskningsinstituttet.

www.sfi.dk/graphics/SFI/Pdf/Rapporter/2006/0611_Guide_til_gode_Spoergeskemaer.pdf

Lektion 6 v/ Merete Monrad

Lektion 1-2 (videokonference MM):

Fortolkning og vurdering af tabelanalyser

Formidling af tabelanalyser

Lektion 3-4 (kun 10 og 15 ects): Introduktion til regressionsanalyse i praksis (Merete i KBH, Iben i AAL)

Hvad er en regressionsanalyse og hvordan fortolkes regressionsanalyser i eksisterende forskning?

Litteratur 5 ects:

Kap 12+13 i: de Vaus, David (2002): *Surveys in Social Research*. 5. udgave. Crows Nest: Allen & Unwin

Miller, Jane E. (2004). *The Chicago guide to writing about numbers*. Chicago and London: The University of Chicago Press. S. 13-24, s. 28-36 (20 s.) oplades på moodle.

Monrad, Merete (upubliceret): Analyse af tal. S- 9-16. oplades på moodle.

Litteratur 10 og 15 ects:

Miller, Jane E. (2004). *The Chicago guide to writing about numbers*. Chicago and London: The University of Chicago Press. S. 13-24, s. 28-36 (20 s.) oplades på moodle.

Monrad, Merete (upubliceret): Analyse af tal. S- 9-16. oplades på moodle.

Lipsky, M. (1980). *Street-level bureaucracy. dilemmas of the individual in public services*. New York: Russell Sage Foundation. s. 48-53. Oplades på moodle.

Best, Joel. (2004): *More damned lies and statistics*. Berkeley and Los Angeles: University of California Press. (online adgang, link: <http://goo.gl/yvJZio>) s. 1-62.

Diaz, R.M., Ayala, G., Bein, E., Henne, J. & Marin, B.V. (2001): The Impact of Homophobia, Poverty, and Racism on the Mental Health of Gay and Bisexual Latino Men: Findings From 3 US Cities, *American Journal of Public Health*, vol. 91, no. 6, pp. 927-932. (online adgang, link: <https://goo.gl/rk2jYz>)

Lektion 7 v/ Iben Nørup

Regressionsanalyse. Introduktion til multipel regression (herunder forklaringsværdi, R^2)

Øvelse: lineær regression

Litteratur 10 og 15 ECTS:

Madsen, Birger Stjernholm (2012): *Statistik for ikke-statistikere*. Frederiksberg: Forlaget Samfundslitteratur. Kapitel 7 (14 s) oplades på moodle

Sønderskov, K.M. (2014): Stata. En praktisk introduktion. (uddrag)

de Vaus, David (2002): *Surveys in Social Research*. 5. udgave. Crows Nest: Allen & Unwin. S. 318-327 (10 s.)

Lektion 8 v/ Merete Monrad

Lektion 1-3 (kun 10 og 15 ects) : Lineær regression fortsat, introduktion til dummyer. Konfidensintervaller omkring parameterestimer.

Øvelse: lineær regression

Lektion 4 (med deltagelse af alle): Spørgsmål til eksamen og mundtlig evaluering

Litteratur 10 og 15 ECTS:

de Vaus, David (2002): *Surveys in Social Research*. 5. udgave. Crows Nest: Allen & Unwin. S. 328-330 og s. 334-5 (5 s.)

- Det første uddrag (s. 328-330) er fra overskriften "Multiple Regression with non-interval independent variables: Dummy regression" til overskriften "path analysis". I skal ikke læse om path analysis, pointen med dette uddrag er at forstå hvad en dummy variabel er.

- Det andet uddrag (s. 334-5) er en checkliste med spørgsmål, der kan hjælpe jer med at afgøre, hvilken form for analyse I bør udføre.

Eksamen

Eksamensformen er aflevering af en individuel skriftlig opgave.

Kravene for indholdet i opgaven er differentierede alt efter hvor mange ECTS den studerende følger kurset på. Helt overordnet skelner vi i bedømmelsen på følgende måde:

5 ECTS: den studerende skal kunne forstå og fortolke kvantitative resultater og kunne forholde sig kritisk til kvantitative studier (fx design, datagrundlag, bortfald, analyse, praktisk og statistisk signifikans).

10 ECTS: udover kravene på 5 ECTS skal den studerende også kunne gennemføre en selvstændig spørgeskemakonstruktion og tabelanalyse.

15 ECTS: udover kravene på 5 og 10 ECTS skal den studerende også kunne gennemføre en regressionsanalyse.

Mere specifikke krav til opgavens indhold og form for forskellige antal ECTS vil blive fremlagt på kurset.

Omfang af opgaven (max antal anslag)

- Ved 5 ECTS (max. 18.000 anslag)
- Ved 10 ECTS (max. 28.000 anslag)
- Ved 15 ECTS (max. 36.000 anslag)

Ved bedømmelsen lægges vægt på, i hvilket omfang den studerende kan opfylde følgende læringsmål:

- Tilegne sig kendskab til forskellige typer kvantitative design og reflektere over anvendeligheden af forskellige typer kvantitative design i studiet af socialt arbejde og sociale problemer
- Tilegne sig færdigheder i at udarbejde spørgeskemaer
- Tilegne sig kendskab til alle faser af gennemførelsen af kvantitative undersøgelser og til metodiske og praktiske problemer der kan opstå i forbindelse med disse faser.
- Opnå kendskab til sekundære datakilder og kunne udarbejde og analysere kvantitative opgørelser med relevans for socialt arbejde og sociale problemer
- Kunne forstå og fortolke registerbaseret og stikprøvebaseret datamateriale
- Kunne opstille, gennemføre og fortolke statistiske hypotesetest med relevans for sociale problemer og socialt arbejde (10 og 15 ECTS)
- Opnå kendskab til regressionsanalyse (simpel lineær og multipel) (10 og 15 ECTS)
- Kunne forstå, fortolke og forholde sig kritisk til kvantitative undersøgelser af socialt arbejde og sociale problemer

Målopfyldelse/ vurderingskriterier:

Karakteren 12 gives for den fremragende præstation, der demonstrerer udtømmende opfyldelse af ovenstående læringsmål med ingen eller få uvæsentlige mangler.

Modultitel, ECTS-angivelse (og evt. STADS-kode)

Det sociale og sundhedsfaglige arbejde som krydsfelt – sociale strukturer og individuel sårbarhed
The intersection between social work and health care work - social structures and individual vulnerability
5, 10 eller 15 ECTS-point

Placering

9. semester

Modulansvarlig

Maja Lundemark Andersen & Liesanth Nirmalajaran

Type og sprog

Kursusmodul
Dansk

Mål

Baggrund og tema:

Afsættet for dette valgfag er aktuelle dilemmaer og problemstillinger i samfundet, som både har en sundheds-

faglig og en social dimension. Der har aldrig været så meget fokus på sundhed som nu. Sundhed er en væsentlig diskurs, den gennemsnitlige levealder øges, men samtidig uddybes den sociale ulighed i sundhed, antallet af neuropsykiatriske diagnoser stiger, og forbruget af medicin vokser. Ensomhed, marginalisering og fattigdom er ligeledes sociale problemstillinger, som både har en social og en sundhedsfaglig profil, og som stiger i omfang og dybde.

Sundhedsfag og socialfag trækker på forskellige vidensregimer og knytter an til forskellige videnskabelige paradigmer, som også kommer til udtryk som vanskeligheder i praksisfeltet. Ofte tales der om behov for tværfaglige og tværsektorielle indsatser, men det kan være vanskeligt at få disse samarbejder på tværs til at give det ønskede udbytte.

Udover den professionsfaglige håndtering af problemstillinger i krydsfeltet er der også et krydsfelt mellem de samfundsmæssige mulighedsbetingelser/risikoscenarier og menneskets individuelle robusthed eller sårbarhed, så forholdet struktur – aktør adresseres også her.

Disse felter kan iagttages på mange måder, men her er der sat fokus på seks centrale rammeforelæsninger, som skal danne afsæt for de studerendes arbejde med seks forskellige cases. Dog kan de studerende allerede ved kursus start vælge at arbejde med en selvvalgt case inden temarammen. Valgfaget introducerer teori og begreber og giver metodiske og analytiske redskaber til at belyse og udforske aspekter af de udvalgte krydsfelter.

Formålet med valgfaget:

Valgfag *Det sociale og sundhedsfaglige arbejde som krydsfelt – sociale strukturer og individuel sårbarhed* fokuserer på at anvende forskellige typer af tekster og videnskabelige vinkler, som både kommer til udtryk i forelæsninger og som skal anvendes i casearbejdet. Der præsenteres seks forskellige cases, som der arbejdes med undervejs, og målet er, at de studerende skal udvikle analytiske, innovative og formidlingsmæssige kompetencer i at analysere, beskrive og udvikle aktiviteter, ideer eller indsatser, som forholder sig valgfagets temaer om krydsfelter.

Fagindhold og sammenhæng med øvrige moduler/semestre

Se venligst beskrivelse under Mål.

Modulet tager afsæt i de tidligere modulers læringsmål, og sætter fokus på at udvikle og anvende de analytiske færdigheder og kompetencer i komplekse og tværfaglige kontekster og problemstillinger.

Omfang og forventet arbejdsindsats

6 undervisningsdage à 4 timer = i alt 24 timer, svarende til 5, 10 eller 15 ects-point.

Modulaktiviteter (kursusgange med videre)

Til dette kursus anvendes følgende bøger, der kan købes hos Aalborg Centerboghandel www.centerboghandel.dk eller købes via nettet:

Brinkmann, S. (red.)2010: *Det diagnosticerede liv*. Aarhus: Klim

Niklasson, G. (red.)2014: *Sundhed, menneske og samfund*. København: Samfundslitteratur

Lund R. et al (red.): *Medicinsk sociologi 2*. udgave. København: Munksgaard Danmark,

Harder, M. & Nissen, M.A. (red.)2015 *Socialt arbejde i en foranderlig verden*. Akademisk forlag

Jørgensen, C.R. (2012): *Danmark på briksen*. Hans Reitzels forlag

Yderligere litteratur findes som elektronisk kompendium –

Lektion 1 v/ Liesanth Nirmalarajan

Som første rammeforelæsning sættes der fokus på social ulighed i sundhed. Som begreb, som velfærdsfænomen, som strukturelt forbundet, og som en samfundsmæssig tendens, hvor uligheden aktuelt er stigende.

Social ulighed knytter an til forskellige sociale kategorier, som hver især er forbundet og knyttet til ulighedsbegrebet på forskellige måder, fx:

1. Vækst i neuropsykiatriske diagnoser - diagnosesamfundets opkomst
2. Diffuse lidelser og magt – herunder handicapbegreber
3. Køn, alder og etnicitet – koblet til ulighed
4. Netværk og relationer – koblet til ulighed

I forelæsningen sættes der fokus på ulighed som begreb i forhold til velfærdssamfundet, på hovedforklaringer i forhold til årsagerne til ulighed i sundhed, på hvorledes uligheden viser sig i samfundet samt på muligheder for generelle interventioner i forhold til at udjævne ulighed i sundhed og disses effekt.

Dagen forløber som en vekselvirkning mellem forelæsning og casearbejde med udgangspunkt i

Casen: Når arbejdsdagen skal generobres – slutevaluering af Århus kommunes jobcenters metodeudviklingsprojekt med fokus på sygedagpengemodtagere med diffuse/komplekse lidelser. Det overordnede formål med forsøgsprojektet er at udvikle nye metoder til at følge op på personer, som er sygemeldte på grund af fx stress, depression, fysiske lidelser i kombination med psykiske og/eller sociale problemer. De nye metoder skal sikre, at kvaliteten i afklaringen udvikles og andelen af langvarige sygedagpengesager nedbringes.

Litteratur 5 ECTS:

Brinkmann, S. (2010): "Patologiseringsten: Diagnoser og patologier før og nu" i Brinkmann, S. (red.): *Det diagnosticerede liv*. Aarhus: Klim, s. 15-29 (14 s.)

Lund, R. & C. J. Nilsson (2013): "Sundhed og sociale netværk" i Niklasson, G. (red.): *Sundhed, menneske og samfund*. København: Samfundslitteratur, s. 271-288 (17 s.)

Mik-Meyer, N. & M. B. Johansen (2009): *Magtfulde diagnoser og diffuse lidelser*. København: Samfundslitteratur. Kapitel 5, s. 77-100 (23 s.)

Pedersen, O. (2016): "Normalitetens magt i sundhedsplejens praksis". I Glasdam, S. & Jørgensen, J.W. (red.): *Det nære sundhedsvæsen – perspektiver på samfundsudvikling og møder mellem mennesker*. København: Munksgaard. Kapitel 15, s. 161-169 (8 s.)

Montgomery, E. (2011) : "Diagnoser, politik og medmenneskelighed – posttraumatisk belastningsreaktion" i Tidsskrift for socialpolitisk forening 4/2011, tema: diagnosticeringspraksis, s. 14-20 (6 s.). Findes på linket: <http://socialpolitisk-forening.dk/socialpolitisk-forening/wp-content/uploads/2010/10/Social-Politik-nr.-4.2011.pdf>

Schwartz, S. (2011): "Diagnosticering af psykiske forstyrrelser hos børn" i Tidsskrift for socialpolitisk forening 4/2011, tema: diagnosticeringspraksis, s. 20-25 (5 s.) Findes på linket: <http://socialpolitisk-forening.dk/socialpolitisk-forening/wp-content/uploads/2010/10/Social-Politik-nr.-4.2011.pdf>

Litteratur 10 ECTS:

Christensen, U. & J. E. Larsen (2011): "Social ulighed og helbred" i Lund, R. et al (red.): *Medicinsk sociologi* 2. udgave. København: Munksgaard Danmark, s. 137-156 (20 s.)

Diderichsen, F. (2011): "Ulighed i sundhed" i Lund R. et al (red.): *Medicinsk sociologi* 2. udgave. København: Munksgaard Danmark, s. 23-40 (17 s.)

Knudsen, L. B. & L. Schmidt (2011): "Køn – om forskelle i sygelighed og dødelighed" i Lund R. et al (red.): *Medicinsk sociologi 2.* udgave. København: Munksgaard Danmark.
s. 181-200 (19 s.)

Litteratur 15 ECTS:

Brinkmann, S. (2010): "Indledning: Sygdom, sundhed og det diagnosticerede liv" i Brinkmann, S. (red.): *Det diagnosticerede liv.* Aarhus: Klim,
s. 7-12 (5 s.)

Jørgensen, C.R.(2012) Danmark på briksen. København: Hans Reitzels forlag
s. 343-361 (18 s.)

Supplerende litteratur:

Gannik, D.E.(2005) Social sygdomsteori - et situationelt perspektiv. Frederiksberg: Samfundslitteratur
s. 250-330 (80 s.)

Lektion 2 v/ Liesanth Nirmalarajan

Her lægges der vægt på forskellige perspektiver på risiko og deres sammenhænge med kultur, politik og praksisfeltet samt baggrunden for anvendelse af risikoanalyser og den aktuelle brug heraf i dagen sociale og sundhedsfaglige arbejde. Især lægges der vægt på divergerende risikopfattelser mellem de professionelle og patienter/klienter, således at viden om forskelle på risikoforståelse i videnskabeligt og lægmandsperspektiv skal medvirke til en kritisk refleksion over praksis og de dialoger og forståelsedilemmaer i en konkret praksis, som disse divergerende risikoforståelser giver anledning til.

Forelæsningen adresserer forskellige oplevelser og argumenter for, hvad der opleves som risikabelt, samt hvad disse forskellige former for argumentationer betyder for stillingtagen i forskellige sammenhænge. Teoretiske perspektiver foldes ud med fokus på Mary Douglas og Deborah Luptons arbejder, og betydningen for de konkrete krydsfelter mellem det sociale og sundhedsfaglige arbejde illustreres med nyere forskning om mødet professionel/og borger.

Dagen forløber som en vekselvirkning mellem forelæsning og casearbejde med udgangspunkt i

Case: Svanegrupperne. Svanerne gennem 10 år – en erfaringsopsamling. Svanegrupperne, som er knyttet til Reden, er et tilbud til kvinder, der ønsker at forlade prostitution, og tilbuddet består af et terapeutisk gruppeforløb og mentorordning.

Der arbejdes med denne case, som findes på

http://svanegrupperne.dk/sites/kfukssocialearbejde.dk/files/svane-evalueringsrapport_2015_low.pdf i sammenhæng med hjemmesiden for Sexarbejdernes Interesseorganisation www.s-i-o.dk samt en kort teoretisk gennemgang af prostitutionsforskning, side 27-35 på

https://pure.sfi.dk/ws/files/191480/1121_Prostitution_i_Danmark.pdf

Litteratur 5 ECTS:

Breck, T. (2013): "Risikobegrebet – risiko og sundhed" i Niklasson, G. (red.): *Sundhed, menneske og samfund.* København: Samfundslitteratur,
s. 189-209 (20 s.)

Douglas, M. (1985): *Risk acceptability According to the Social Sciences.* New York: Social Research Perspectives, Russel Sage Foundation,
s. 29-39 (10 s.)

Litteratur 10 ECTS

Lupton, D. (2013): *Risk.* 2. udgave. London and New York: Routledge,

s. 1-26 og 143-171 (53 s.)

Litteratur 15 ECTS

Douglas, M. (1992): *Risk and Blame*. London and New York: Routledge, s. 20-53 og 55-64 (42 s.)

Supplerende litteratur:

Sørensen, Kresta M., (2015 – resubmitteret): "A comparative study of the usage of different risk assessment models in Danish municipalities", *The British Journal of Social Work*

Lektion 3 v/ Liesanth Nirmalarajan

Her er fokus på de udfordringer, der opstår, når professionelle i forskellige fag og fra forskellige sektorer agerer i forhold til den samme borger – patient, klient, bruger. Konsekvensen af dette er, at der findes anvendelse af begreber som "recovery" og "rehabilitering" som flydende betegnelser, der forstås forskelligt afhængigt af konteksten. Forståelserne af begreberne formes og forandrer sig ofte i de samfundsmæssige diskurser. Diversiteten, der eksempelvis kan komme til udtryk i underliggende menneskesyn, strukturer, arbejdsgange og for forståelser, spiller ofte dårligt til trods for, der tales om patienten eller borgeren i centrum. Dette kan vanskeliggøre borgerens interaktion med professionelle i de forskellige fag og sektorer. Forelæsningsen vil ikke være en redegørelse for hverken "recovery" eller "rehabilitering". Intentionen med anvendelsen er, at diskutere forholdet mellem overliggende forståelser i social- og sundhedsfagligt arbejde, samt de individuelle sårbarheder, der kan opstå for brugere af velfærdssystemer.

Denne forelæsning vil forsøge at tilbyde en intersektionalitetstankegang som redskab til at kunne forstå og analysere processorer på samfundsniveau og aktørniveau. Der skærpes et blik af nogle forståelser i praksis i krydsfeltet mellem social- og sundhedsfagligt arbejde, som tilbyder forskellige subjektiveringsmuligheder for den enkelte. Fx er det svært at kunne positionere sig som patient uden en diagnose, da de strukturelle vilkår i mange tilfælde ikke tillader dette.

Dagen forløber som en vekselvirkning mellem forelæsning og casearbejde med udgangspunkt i

Case: Familieambulatoriernes interventionsmodel. Denne er en tværfaglig og tværsektoriel arbejdsmodel rettet mod gravide og småbørnsfamilier med rusmiddelproblemer. Modellen er udviklet ved Familieambulatoriet ved Hvidovre Hospital og Rigshospitalet i 1989, og dets resultater var gode. Det er lykkedes:

- At nedbringe antallet af for tidligt fødte fra 20 pct. til 7 pct.
- At sænke antallet af børn med behandlingskrævende abstinenser fra 85 pct. til ca. 60 pct.
- At reducere antallet af børn med for lav fødselsvægt fra 31 pct. til 7 pct.

Familieambulatoriet følger børnene op til skolealderen for at forebygge omsorgssvigt og mistrivsel/manglende udvikling, og her ser man, at hele 89 pct. af børnene udvikler sig normalt.

Dette har medført, at der er i 2009 blev bevilget 120 millioner kr. til oprettelse af et familieambulatorium i hver af landets fem regioner, som i tilrettet lokal udgave arbejder efter de principper, der er udviklet på Familieambulatoriet i Hvidovre.

Litteratur 5 ECTS:

Brinkmann, S. (2010): "Indledning: Sygdom, sundhed og det diagnosticerede liv" i Brinkmann, S. (red.): *Det diagnosticerede liv*. Aarhus: Klim, s. 7-12 (5 s.)

Rose, N. 2015: "Hvad er diagnoser til for" I Brinkmann, S. & Petersen, A (red.): *Diagnoser*. Aarhus: Klim. S. 17-37 (20 s.)

Sørensen, N. (2016): "Mennesker med psykiske lidelser i spændingsfeltet mellem regionale og kommunale social- og sundhedstilbud". I Glasdam, S. & Jørgensen, J.W. (red.): *Det nære sundhedsvæsen – perspektiver*

på samfundsudvikling og møder mellem mennesker. København: Munksgaard. Kapitel 5, s. 57-65 (8 s.)

Bonfils, I (2013): "Rehabilitering – Ét begreb, mange meninger" i Tidsskrift for Socialpolitisk Forening nr. 2/2013, tema: Rehabilitering, s. 6-12 (6 s.). Findes på linket https://issuu.com/socialpolitik/docs/sp1_2013

Eplov, L. & Ramussen, K. (2015): "Recovery – På vej mod en mere præcis model" i Tidsskrift for Socialpolitisk Forening nr.3/2015, tema: Sociale vinkler på psykiatrien, s. 11-16 (5 s.). Findes på linket https://issuu.com/socialpolitiskforening/docs/13277_socpol_0315_web

Jensen, D. (2015): "Det sværere samarbejde om en sømløs indsats – når behandlings- og socialpsykiatri mødes" i Tidsskrift for Socialpolitisk Forening nr.3/2015, tema: Sociale vinkler på psykiatrien, s. 16-21 (5 s.). Findes på linket https://issuu.com/socialpolitiskforening/docs/13277_socpol_0315_web

Kristensen, K. (2015): "Retten til at blive rask" i Tidsskrift for Socialpolitisk Forening nr.3/2015, tema: Sociale vinkler på psykiatrien, s. 28-31 (3 s.). Findes på linket https://issuu.com/socialpolitiskforening/docs/13277_socpol_0315_web

Litteratur 10 ECTS:

Rose, N. (2010): "Psykiatri uden grænser? De psykiatriske diagnosers ekspanderende domæne" i Brinkmann, S. (red.): *Det diagnosticerede liv*. Aarhus: Klim, s. 32-54 (22 s.)

Gannik, D.E.(2005) Social sygdomsteori - et situationelt perspektiv. Samfundslitteratur s. 30-61 (31 s.) samt s.81-108 (27 s.)

Litteratur 15 ECTS:

Jørgensen, C.R.(2012): Danmark på briksen. Hans Reitzels forlag s.89-122 (34 s.) samt 263-280(17 s.)

Supplerende litteratur:

Hvas, L. (2015): "Retten til at være rask i en diagnosekultur" I Brinkmann, S. & Petersen, A (red.): *Diagnoser*. Aarhus: Klim. S. 341-361 (20 s.)

Thusesen, J. (2016): "Brugerinddragelse i rehabilitering – mellem institution og hverdagsliv. I Glasdam, S. & Jørgensen, J.W. (red.): *Det nære sundhedsvæsen – perspektiver på samfundsudvikling og møder mellem mennesker*. København: Munksgaard. Kapitel 21, s. 226-235 (9 s.)

Niklasson, G. (2015): *Graviditet og risiko*. København: Samfundslitteratur, Kapitel 5, s. 125-143 (18 s.)

Olofsson, M (2010): *Omsorg for gravide og småbørnsfamilier med rusmiddelproblemer. Familieambulatoriets interventionsmodel*. 2. udgave. København: Sundhedsstyrelsen. <http://sundhedsstyrelsen.dk/~media/36DAA3FF4C0C4D84A9E77901DB06AF27.ashx>

Larsen, N.B.(2006) Fra interkulturelle kompetencer til et intersektionelt blik. I: *Intersektionalitet. Kvinder, Køn & Forskning* 2-3. 2006-. Københavns Universitet. s.57-67(10 s.)

Jensen, S.Q. (2006): *Hvordan analysere sociale differentieringer?* I: *Intersektionalitet. Kvinder, Køn & Forskning* 2-3. 2006. Københavns Universitet. s.70-78 (8 s.)

**Faber, S.T.(2006): *Klassernes fortsatte forsvinden*. I : Intersektionalitet. Kvinder, Køn & Forskning 2-3. 2006-. Københavns Universitet.
S 81-90 (9 s.)**

**Bryderup, I.(2011) *Diagnoser i specialpædagogik og socialpædagogik – en introduktion*. I: Bryderup, I.(red.)(2011) *Diagnoser i specialpædagogik og socialpædagogik* . Hans Reitzels forlag.
s.7-17(10 s.)**

**Langager, S. og Jørgensen, A.S.(2011): *Diagnoser i udvikling – tendenser og konsekvenser i forhold til social – og specialpædagogik*. I:Bryderup, I.(red.)(2011): *Diagnoser i specialpædagogik og socialpædagogik* . Hans Reitzels forlag.
S17-35 (18 s.)**

**Brante, T.(2011) *Striden om den korrekte diagnose og hegemoniet inden for et professionelt område: videnskabsteoretiske og politiske aspekter*. I: Bryderup, I.(red.)(2011) *Diagnoser i specialpædagogik og socialpædagogik*. Hans Reitzels forlag.
s.38-74 (36 s.)**

**Hansen, J.H.(2011) *Konstruktionen af diagnoser – en stædig rad eller infantil autist?* I: Bryderup, I.(red.)(2011) *Diagnoser i specialpædagogik og socialpædagogik* . Hans Reitzels forlag.
s. 78-104 (26 s.)**

**Hamre, B.(2011): *Diagnosen som problematiseringsproces – set i en pædagogisk, skolepsykologisk og specialpædagogisk kontekst*. I: Bryderup, I.(red.)(2011) *Diagnoser i specialpædagogik og socialpædagogik* . Hans Reitzels forlag.
s.106 -127(21 s.)**

Lektion 4 v/ Maja Lundemark Andersen

Denne lektion sætter fokus på, hvilke betydninger de forskellige forståelser af viden og "sandheder" om sygdom, sundhed, og sociale problemer har for de forskellige professioners opfattelse af, hvad problemet "er", hvordan det bedst løses og af hvem.

Disse opfattelser indeholder elementer af, hvordan de professionelle ser sig selv som hjælpeprofession i forhold til de konkrete opgaver, hvordan velfærdsopgaverne er organiseret, og herunder også hvordan der kan etableres former for samarbejde mellem professioner og på tværs af sektorer. Et felt der domineres af kryds og tværs, hvor magt udspiller sig på flere måder og på flere niveauer.

Samtidig konstrueres der nogle samfundsmæssige diskurser og offentlige hverdagsdiskurser om, hvordan sygdom og sundhed bedst italesættes og i denne proces står patologiseringstendenser som et centralt træk.

Case: Social ulighed i sundhed – hvad kan kommunen gøre.

På baggrund af rapporten *Ulighed i sundhed – årsager og indsatser*, som Sundhedsstyrelsen har udgivet i 2011, er denne publikation udtryk for, hvordan borgernes sundhed og den ulige fordeling af sundhed og sygdom påvirkes af de tilbud og rammer, som er tilgængelige for borgerne. Alle dele af en kommunal indsats har betydning, og denne publikation har fokus på en række betydningsfulde områder i arbejdet med at reducere social ulighed i sundhed.

Litteratur 5 ECTS:

**Mik-Meyer, N. (2010) *Min helt egen sygdom – forhandling af sygdomsidentitet*. I: *Det diagnosticerede liv* (Brinkmann, S. red). Forlaget Klim.
s. 254-273 (19 s)**

Andersen, M.L.(2015) *Borgerperspektiver som drivkraft i sociale analyser*. I: Harder, M. & Nissen, M.A. (red)(2015) *Socialt arbejde i en foranderlig verden*. Akademisk forlag.

s. 105 – 119 (14 s)

Pii, K. Når ansvaret overdrages til patienten: Sygeplejerskers arbejde med patientcentreret forebyggelse. I: At skabe en professionel. Hans Reitzels forlag.
s. 120-140 (20 s)

Litteratur 10 ECTS:

Jørgensen, C.R. (2012): Danmark på briksen. Hans Reitzels forlag.
s. 29-85 (56 s.)

Harder, M. (2015) Socialarbejdernes kompetencer. I: Harder, M. & Nissen, M.A. (red)(2015) Socialt arbejde i en foranderlig verden. Akademisk forlag.
s. 25-35 (10 s)

Litteratur 15 ECTS

Bryderup, I.(2011) Den socialpædagogiske profession og diagnoser. I: Bryderup, I.(red)(2011) Diagnoser i specialpædagogik og socialpædagogik. Hans Reitzels forlag.
s. 251-274 (24 s)

Järvinen, M og Mik- Meyer, N. (red.)(2012) At skabe en professionel. Hans Reitzels forlag.
s. 13-27, 52-73 (35 s)

Supplerende litteratur:

Illich, I. (1976): Grænser for lægevidenskaben. Gyldendal.
s. 11-129 (118 s)

Brinkmann, S.(red). Patologiseringens former. Det diagnosticerede liv (Brinkmann, S. red). Forlaget Klim.
s. 273-285 (7s)

Lektion 5 v/ Maja Lundemark Andersen

Såvel i det socialfaglige som det sundhedsfaglige arbejde kan der arbejdes med forskellige tilgange og strategier i mødet mellem de professionelle, de forskellige velfærdssystemer og borgerne. Disse forskellige strategier kan både knytte an til forskellige perspektiver, forskellige vidensformer og forskellige måder at se og forstå verden på. Det har selvsagt også indflydelse på, hvordan arbejdet med social ulighed i sundhed opfattes, planlægges og udføres.

Afhængigt af tilgangen skabes der forskellige konsekvenser både for de professionelle syn på arbejdet og arbejdets omdrejningspunkt, og ikke mindst hvordan borgerne oplever såvel mødet med de professionelle samt udbyttet af indsatsen.

Behandling, forebyggelse og sundhedsfremme er velkendte – og forskellige tilgange i det sundhedsfaglige arbejde, men hvordan korresponderer sådanne tilgange med det sociale arbejde?

Forstås det på samme måde? Hvad kan styrke samarbejdet, og hvor er det, der opstår problemer?

Mange former for viden krydses – dog med et absolut fravær af brugerperspektiver som en drivkraft i arbejdet.

Case: ADHD-strategi for voksne i social og beskæftigelsesforvaltningen. Fælles forståelsesgrundlag – maj 2013. Århus kommune.

Strategien skal danne afsæt for de indsatser, som efterspørges af voksne med ADHD i henholdsvis social- og/eller beskæftigelsesforvaltningen. Endvidere skal strategien fortælle borgere og samarbejdspartnere om, hvordan forvaltningerne og de professionelle fremover vil møde borgere med ADHD eller lignende vanskeligheder, og hvordan de kan forvente at blive hjulpet.

Litteratur 5 ECTS:

Jørgensen, T. (2013) Folkesundhed. I: Niklasson, G. (red.) (2013) Sundhed, menneske og samfund. Sam-

fundslitteratur.
s. 87-111 (24 s.)

Mik-Meyer, N (2013). Magtrelationer i sundhedsarbejdet. I: Niklasson, G. (red.) (2013) Sundhed, menneske og samfund. Samfundslitteratur.
s. 129-145 (16 s.)

Timm, H. (2013) Patientperspektiver. I: Niklasson, G. (red.) (2013) Sundhed, menneske og samfund. Samfundslitteratur.
s. 145-163 (18 s.)

Litteratur 10 ECTS:

Nissen, M.A. (2015) Indledning. I: Harder, M. & Nissen, M.A. (red.)(2015) Socialt arbejde i en foranderlig verden. Akademisk forlag.
s. 138- 145 (7 s.)

Jensen, P.H og Prieur, A. (2015) Menneskesyn i social og kriminalpolitik i USA og Danmark. I: Harder, M. & Nissen, M.A. (red.)(2015)Socialt arbejde i en foranderlig verden. Akademisk forlag
s. 145-163 (18 s.)

Larsen, C.A.(2015)Velfærdsstat, solidaritet og bundgrupperne. I: Harder, M. & Nissen, M.A. (red.)(2015) Socialt arbejde i en foranderlig verden. Akademisk forlag.
s. 163-179 (16 s.)

Harder, M. & Nissen, M.A. (red.)(2015)Tendenser i socialt arbejde. I:Socialt arbejde i en foranderlig verden. Akademisk forlag,
s. 329-333 (4 s.)

Litteratur 15 ECTS:

Høgsbro, K. og Ringø, P. (2015) Funktionsproblemer og rehabilitering i nyt perspektiv. I: Harder, M. & Nissen, M.A. (red.)(2015)Socialt arbejde i en foranderlig verden. Akademisk forlag
275-293 (18 s.)

Jørgensen, C.R. (2012): Danmark på briksen. Hans Reitzels forlag.
s. 11-25 (15 s.)

Lektion 6 v/ Maja Lundemark Andersen & Liesanth Nirmalarajan

Fra flere sider kan der iagttages tendenser til at demokratisere eller inddrage borgere mere centralt i velfærdsarbejdet. Det gælder både inden for det sociale og det sundhedsfaglige arbejde, hvor begreber som den patientcentrerede samtale, borgeren i fokus, og empowerment anvendes i udviklingsprojekter osv.

Dette fornyede fokus på inddragelse af borgerne, hvor målet angiveligt er ejerskab til egen sag, og hvor et omdrejningspunkt er udarbejdelse af tværfaglige indsatser gennem fx et begreb som empowerment, rejser en række diskussioner – både om empowerment, forudsætninger for tværfaglighed, om borgernes inddragelse og ejerskab til egne sager, og om behov og muligheder for at demokratisere det sociale arbejde. Her ønskes især at rejse en diskussion af denne form for revitalisering af empowerment som begreb med afsæt i en kritisk teoretisk tilgang. Herunder diskuteres de forskellige former for roller som velfærdsarbejde kalder på både som bruger og som professionel.

Empowerment kan ses som en sundhedsfremmende strategi, der dog ikke har potens til at opløse de strukturelle ulighedsskabende rammer, men som har fokus på handlingsstrategier og problemdefinitioner, og den særlige viden, som borgerne kan bidrage med i udførelsen af velfærdsarbejde, får en central placering.

Cases:

Her skal der arbejdes med to tilknyttede cases. Det ene er en projektbeskrivelse fra Region Midt om forebyggelse af multisygdom blandt mennesker med kronisk sygdom. Projektet er afsluttet i 2012. En anden projektbeskrivelse – også fra Region Midt- om Multi, er et projekt, der følger op på det første: Multisygdom og ulighed i det behandlende sundhedsvæsen, som sætter fokus på hvilke særlige behov, kortuddannede mennesker med multisygdom har. Disse to cases fra regionen skal sættes i spil i forhold til analyser af, hvordan bruger perspektiver – også i snitflader mellem strukturelle vilkår og individuelle sårbarheder – kan bidrage til innovation i feltet.

Litteratur 5 ECTS:

Andersen, M.L. (2013) Empowerment – begreb og betydning I teori og praksis. I: Niklasson, G. (red.) (2013) Sundhed, menneske og samfund. Samfundslitteratur.
s. 249-271 (22 s.)

Jensen, U.J. (2010) Patologisering og kampen om sygdomsbegrebet. I: Brinkman, S. (red.) Det diagnostiserede liv. Klim
s. 113- 133 (20 s.)

Beresford, P., & Croft, S. (2001). Service users' knowledges and the social construction of social work. Journal of Social Work, s. 295-316. (20s)

Litteratur 10 ECTS:

Mik-Meyer, N. og Johansen, M. B. (2009): Magtfulde diagnoser og diffuse lidelser, kapitel 6, 7 . Samfundslitteratur.
101-160 (59 s.)

Litteratur 15 ECTS:

Sångren, H. og Hvas, L.(2009): Den moderne patient – myte eller kendsgerning?

I: Hvas, L., Brodersen, J. og Hovelius, B. (red.)(2009): Kan sundhedsvæsenet skabe usundhed? Månedsskrift for praktisk lægegerning.
s.263-274 (11 s.)

Sångren, H. og Nielsen, A.B.S.(2009): Ressourcetænkning og selvvurderede helbredsressourcer. I:

Hvas, L., Brodersen, J. og Hovelius, B. (red.)(2009): Kan sundhedsvæsenet skabe usundhed? Månedsskrift for praktisk lægegerning.
s.275-285 (10 s.)

Andersen, M.L. (2015) Empowerment i det beskæftigelsesrettede arbejde – et mulighedsrum? I "uden for nummer" 2015 15s

<http://www.socialraadgiverne.dk/Files/Filer/10-Publikationer/UdenForNummer/30-UdenForNummer.pdf>

Supplerende litteratur:

Jungk, R og Müllert, R.N (1998):. Håndbog i fremtidsværksteder (2. udg.). København: Politisk Revy

Tew, J.(red) (2005): Social Perspectives in Mental Health Developing Social Models to Understand and Work with Mental Distress.

S. 7-216

Eksamen

Eksamensformen er aflevering af en individuel kort skriftlig hjemmeopgave i form af en formidlingstekst, analyse og præsentation på max. 18.000/28.000/36.000 anslag afhængig af det antal ECTS points, der afløses. Der skal lægges vægt på en præsentation af et nyt tiltag på baggrund af den valgte case, og den skriftlige opgave indebærer lejlighed til at udvikle et projektforslag eller lignende i en konkret kontekst.

- Ved 5 ECTS (max. 18.000 anslag inkl. uddrag af empiri): En selvvalgt case beskrives og analyseres og anvendes til at skitsere et konkret innovativt forslag til praksisfeltet. Der reflekteres over anvendelsen, og der laves en kort præsentation af ideen, som skal omsættes til praksis.
- Ved 10 ECTS (max. 28.000 anslag inkl. uddrag af empiri): En selvvalgt case beskrives og analyseres i en mere omfattende og udfoldet analyse (dvs. inddragelse af flere aspekter, inddragelse af flere cases, der sammenlignes eller inddragelse af flere analytiske niveauer). Der reflekteres over anvendelsen, og der laves en udfoldet præsentation af ideen, initiativet eller indsatsen, som skal omsættes til praksis.
- Ved 15 ECTS (max. 36.000 anslag inkl. uddrag af empiri): En selvvalgt case beskrives og analyseres i en mere omfattende og udfoldet analyse (dvs. inddragelse af flere aspekter, inddragelse af flere cases, der sammenlignes eller inddragelse af flere analytiske niveauer). Der reflekteres over anvendelsen, og der laves en detaljeret præsentation af ideen, initiativet eller indsatsen, hvor flere af de centrale krydsfelter diskuteres- herunder også en diskussion af ideens implikationer i praksis.

Forskellen mellem kravene ved 5 sammenlignet med 10 og 15 ECTS er således en forskel med hensyn til udfoldelsen og omfanget af analyse, beskrivelse, formidling og præsentation.

Forskellen mellem 5 og 10 sammenlignet med 15 ECTS er en forskel med hensyn til demonstreret overblik over mængden af centrale faktorer i krydsfelter samt detaljeringsgrad i præsentationen.

Ved bedømmelsen lægges vægt på at den studerende udvikler viden, færdigheder og kompetencer indenfor følgende områder:

Viden

- Gennem identificering af hvilke overliggende forståelser af social- og sundhedsfaglige problemstillinger, der er i den valgte case (projektbeskrivelse, rapport eller andet tværsektorielt arbejde) udvikle viden om teoretiske positioner, professionsfaglige orienteringer og praksisforbundne problemstillinger, som afspejles i feltet.

Færdigheder:

- Med afsæt i den generede viden udvikle og træne færdigheder i at analysere, hvordan disse forståelser udspiller sig casen, og hvordan disse forståelser kan påvirke en konkret praksis. Altså kunne udføre en analyse af muligheder for at kompensere for de social- og sundhedsfaglige problemstillinger, der er identificeret og analyseret ud fra eksisterende teoretisk og empirisk viden.

Kompetencer:

- Udvikle en idéskitse til en tværfaglig /tværsektoriel indsats/aktivitet/ projekt efter eget valg, som retter sig mod at kompensere for de social- og sundhedsfaglige problemstillinger, som er identificeret og analyseret.

Kort sagt:

- Demonstrere **viden** og overblik over teoretiske positioner i feltet
- have **færdigheder** i at beskrive og analysere forskellige forståelser og praksisformer
- udvikle **kompetencer** til at arbejde innovativt med konkrete fænomener i socialt og sundhedsfagligt arbejde

Målopfyldelse/ vurderingskriterier:

Karakteren 12 gives for den fremragende præstation, der demonstrerer udtømmende opfyldelse af ovenstående læringsmål med ingen eller få uvæsentlige mangler.

Skabelon for semesterbeskrivelse for uddannelser ved Aalborg Universitet**Semesterbeskrivelse – Modul 3c (Projektorienteret forløb)****Oplysninger om semesteret**

Skole: Skolen for Sociologi og Socialt Arbejde

Studienævn: Studienævnet for Kandidatuddannelsen i Socialt Arbejde

Studieordning: Studieordningen for Kandidatuddannelsen i Socialt Arbejde ved Aalborg Universitet, 2015

Semesterets temaramme

Målet for praktik er at give den studerende mulighed for at profilere sit studie og uddybe sine kompetencer i forhold til socialt arbejdes praksis i institutionelle omgivelser. Praktik kan tages i Danmark eller udlandet.

Der opnås bedømmelsen godkendt såfremt den studerende i praktikken:

Viden	<ul style="list-style-type: none">• har viden om teorier og metoder tilegnet på studiet, som er relevante for opgaveløsninger som Kandidat i Socialt Arbejde i en organisation eller virksomhed
Færdigheder	<ul style="list-style-type: none">• kan identificere og analysere konkrete socialfaglige problemstillinger i en institutionel kontekst med baggrund i en teoretisk referenceramme• kan identificere og analysere konsekvenser ved at anvende en bestemt teoretisk referenceramme som analysegrundlag på en kon-
Kompetencer	<ul style="list-style-type: none">• kan udfolde sin profil i en praksisrettet lokal kontekst på baggrund af den viden, der er tilegnet på studiet• kan anvende og begrunde relevante fagelementer på socialfaglige og institutionelle problemstillinger i relation til socialt arbejde i en social institution/organisation• kan planlægge og samarbejde i et tværfagligt team vedrørende løsningen af én eller flere opgaver• kan formidle resultater skriftligt og mundtligt til anvendelse i praksis• kan analysere og reflektere over egen læreproces i praktikforløbet skriftligt og mundligt

Semesterets organisering og forløb

Praktikken indgår i uddannelsens modul 3, som indeholder både specialisering, valgfag og praktik. Modul 3 omfatter i alt 30 ECTS. Valgfag kan vælges på 5, 10 eller 15 ECTS. Der er mulighed for enten at vælge fuld praktik (15 ECTS), fuldt valgfag (15 ECTS) eller at dele valgfag og praktik (5 + 10 ECTS eller 10 + 5 ECTS). Specialisering på 15 ECTS er obligatorisk.

Vær opmærksom på at datoer og lokaler for de enkelte kursusgange skal findes på moodle, og at der kan forekomme aflysninger, datoændringer eller ombytninger af undervisningsgange men at sådan vil blive udmeldt på moodle.

Eksamen:

Mundtlig prøve på baggrund af praktikrapport.

Eksaminationen varer 30 min. pr studerende, inkl. votering.

Rapporten evalueres gennem intern censur. Evalueringen afsluttes med bestået/ikke bestået.

Reeksamen

I tilfælde af sygdom og ikke bestået eksamen arrangeres der reeksamination. Såfremt du ønsker at blive reeksamineret, skal du huske at tilmelde dig reeksaminationen på studiesekretariatet. Tilmeldingen skal ske senest 14 dage efter ordinær eksamination.

Såfremt den samlede præstation vurderes til karakteren EB (ej bedømt), 00 eller -3, og såfremt den studerende ønsker at gå til reeksamen, skriver studienævnsformanden til eksaminator og beder om en udtalelse fra eksaminator og censor vedr. de svagheder opgaven og eksaminationen har udvist og som har ført til ovenstående karakter. I skrivelsen anmoder studienævnsformanden om en vurdering af, om opgaven anbefales at skulle skrives helt eller delvist om. Udtalelsen fremsendes efterfølgende til den studerende, som hjælp til reformulering af projektet.

Ved Kandidatuddannelsen i Socialt Arbejde afholdes 1. reeksamen i samme eksamenstermin, som eksamen afholdes eller umiddelbart herefter. 2. reeksamen afholdes i forbindelse med næste ordinære eksamen på modul 3C.

Man har ikke pligt til at gå til reeksamen, men kan vente til næste ordinære eksamen for det modul, man ikke har bestået. For at have ret til reeksamen skal man have deltaget i den ordinære eksamen. Hvis man udebliver fra ordinær eksamen, kan man først gå op til næste ordinære eksamen, ligesom det "koster" et eksamensforsøg. Undtaget herfra er naturligvis lægedokumenteret sygdom.

Praktikrapport:

Rapporten kan udfærdiges individuelt eller i grupper med maksimalt 4 deltagere. Praktikrapporten har karakter af en erfaringsanalyse på maksimalt 48.000 anslag inkl. mellemrum.

Information om Digital Eksamen

Kandidatuddannelsen i Socialt Arbejde anvender AAU's digitale eksamenssystem – Digital Eksamen.

Dette betyder, at alle skriftlige eksamensopgaver og projekter tilgås og afleveres i Digital Eksamen.

Digital Eksamen digitaliserer hele eksamensprocessen. I Digital Eksamen kan du se informationer om prøven, afleveringsfrist og aflevere din eksamensbesvarelse – aflevere du som en del af en gruppe, vil dette også være muligt. Du kan inden tidsfristen redigere og slette din besvarelse. Du har efter eksamen adgang til at hente din opgavebesvarelse.

Bilag til opgavebesvarelsen skal oprettes som separat fil.

Du kan i systemet se, hvornår din bedømmelse er klar, men det er stadig STADS-selvbetjening, du skal logge på for at se denne.

Du logger ind i systemet, finder vejledninger og yderligere informationer vedr. Digital Eksamen via

<http://www.de.aau.dk/>.

I tilfælde af spørgsmål om Digital Eksamen kan du kontakte din studiesekretær eller Digital Eksamen på support@its.aau.dk.

Semesterdeklaration 9. semester ved praktik på 15 ECTS

	<u>antal</u>	<u>varighed</u>	<u>Samlet timetal</u>	<u>Undervisning/Eget arbejde</u>
Praktikindkald	2	4	8	U
Praktikophold	1	421	421	E
praktik rapport	1	111	111	E
Praktikeksamen	1	0,5	0,5	U
Forberedelse til praktikeksamen	1	37	37	E
i alt			577,5	

Semesterkoordinator og sekretariatsdækning

Koordinatorer Modul 3C, Praktik: Anne Breumlund og Inger Bruun Hansen

Sekretær Modul 3C: Noreen Ulfat, ulfat@socsci.aau.dk, 9940 2761

Modulbeskrivelse (en beskrivelse for hvert modul)

Modultitel, ECTS-angivelse (og evt. STADS-kode)

Projektorienteret forløb

Det projektorienterede forløb kan udgøre 5, 10 eller 15 ECTS. Tidsmæssigt vil 5 ECTS svare til ca. 1 måneds praktik, 10 ECTS til ca. 2 måneders praktik og 15 ECTS til ca. 3 måneders praktik.

Praktikken kan gennemføres på fuld tid, deltid eller flekstid.

Placering

9. semester

Modulansvarlig

Anne Breumlund & Inger Bruun Hansen

Type og sprog

Projektorienteret forløb

Dansk eller fremmedsprog

Mål

Målet for praktik er at give den studerende mulighed for at profilere sit studie og uddybe sine kompetencer i forhold til socialt arbejdes praksis i institutionelle omgivelser.

Praktikforløbet giver viden, færdigheder og kompetence til specialemodulet på 10. semester

Fagindhold og sammenhæng med øvrige moduler/semestre

Undervisningsformen i praktik vil være afhængig af forholdene på praktikstedet og vil bestå i et projektorienteret selvstudie.

Den studerende kan afprøve og få erfaringer med at omsætte viden, teorier og metoder tilegnet på uddannelsen i praksis. Praktikken skal derfor have relevans for studiet ved Kandidatuddannelsen i Social Arbejde. Arbejdsopgaverne i praktikken skal således være på et akademisk niveau. Disse kan have karakter af dataindsamling og analyser i forbindelse med forsknings-, evaluerings- og undersøgelsesprojekter, sagsbehandling, administration og analyse i forbindelse med varetagelse af daglige arbejdsopgaver, udviklingsopgaver, undervisnings- og formidlingsopgaver. Praktikstedet skal være en arbejdsplads, som kan have relevans for færdiguddannede kandidater.

Omfang og forventet arbejdsindsats

Tidsmæssigt vil 5 ECTS svare til ca. 1 måneds praktik, 10 ECTS til ca. 2 måneders praktik og 15 ECTS til ca. 3 måneders praktik.

Praktikken kan gennemføres på fuld tid, deltid eller flekstid.

Deltagerforudsætninger

Praktikstedet skal godkendes af studienævnet og/eller praktikkoordinator.

Den studerende skal i samarbejde med praktikstedet udarbejde en forhåndsgodkendelse, som skal godkendes af praktikkoordinatorerne.

Der skal derudover foreligge en godkendt og underskrevet praktikkontrakt.

Modulaktiviteter (kursusgange med videre)

Der afholdes i forbindelse med praktikmodulet et introduktionsmøde og to praktikseminarer

Introduktionsmødet til praktik afholdes i semestret forud i hhv. København og Ålborg

Indhold: Regler og rammer for praktikforløb samt lidt om ideer til praktiksteder og arbejdsopgaver

Introduktionsmøde afholdt d. 15.03 i Ålborg, d. 16.03 i København. Møderne er afholdt.

Første praktikseminar:

Erfaringsudveksling og sparring – rollen som praktikant og praktikopgaver

Andet praktikseminar:

Erfaringsudveksling og sparring – regler og rammer for praktikrapport

Underviser(e): Praktikkoordinatorer Inger Bruun Hansen / Anne Breumlund

Eksamen

Mundtlig prøve på baggrund af praktikrapport.

Version 03.10.2014